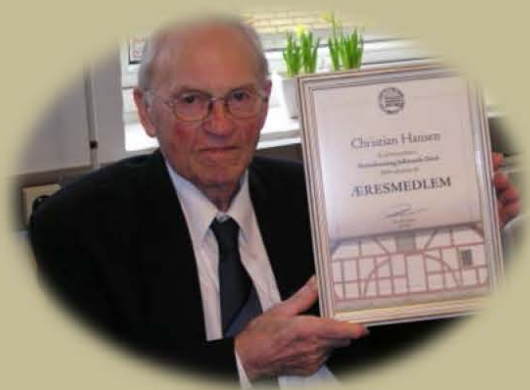

FRA AT VÆRE EN RUIN
TIL
AT VÆRE BYENS PERLE

DAGBOG SKREVET AF
CHRISTIAN HANSEN

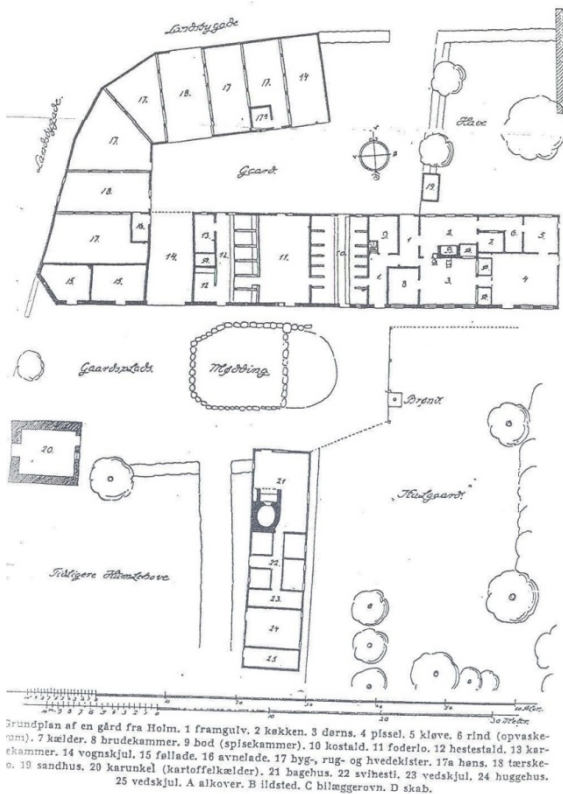

Jollmandsgaard

Historien

Den 90 årige Peter Jollmand testamenterede i efteråret 1997 1 ½ ha med påstående bygninger til en fond som fik navnet "Jollmands Gaard". Fondens formål er at restaurere gården, for at sikre gården og de omkringliggende arealer, som et særkende for eftertiden. Dette gøres efter tegninger og opmålinger som nationalmuseet havde foretaget i 1922 – 1923, med henblik på at flytte gården til frilandsmuseet i Brede. Dette blev dog aldrig til noget da familien ikke ønskede at sælge gården.

Det er meningen, at gården skal restaureres efter Nationalmuseets optegnelser fra 1923.

Arkitekt Kronborg Christensen bad den lokalhistoriske gruppe være behjælpelig med oprydningen.

Den 25. april, en lørdag formiddag, samledes nogle stykker for at gøre noget ved det forsømte.

Fonden har en bestyrelse, hvor Kim Madsen er formand, Aage Johansen kasserer og flere andre.

Der blev en arbejdsgruppe på en halv snes mand, og det blev besluttet, at arbejdet skulle foregå onsdag-aftener.

Jollmands Gaard er den ældste gård i Holm. Gården og slægten kan føres tilbage til 1700 tallet. Af kirkebogen fra 1651, fremgår det at "3. påskedag om onsdagen begravet Store Kristen af Holm 96 år gammel". Derefter kan man i kirkebogen se at gården gik i arv fra far til søn i 10 generationer.

Jollmands Gaard er en gammel alsisk Kroggård, navnet Kroggård skyldes formen på gården, der minder om en krog (fiskekrog). Bygningerne er specielle med 3 tavls bindingsværk og de buede skrånede tag der indgår i bindingsværket. I det øvrige Danmark blev der bygget med 2 tavls bindingsværk. Gården fremstår som da den blev opført, hvilket gør gården til et helt unikt kulturhistorisk levn, da det er en af de sidste tilbageværende Kroggårde i Danmark.

Man finder mange interessant bygningshistoriske detaljer, som gør et besøg på gården til en helt speciel oplevelse, hvor man føres tilbage til de gamle dage i dansk landbrug.

Der har tilbage i tiden været velstand på gården. Der var bl.a. en stor frugthave mod syd, hvorfra der kunne sælges frugt, der blev udskibet fra Dyvig havn. (for eks. ud skibedes i 1822 i alt 1494 tønner æbler med 8 skibe.) Den store tretavlslade vidner om, at gården har været i god drift. Der var også flere stadsvogne der viste, at gårdens folk var udadvendte og tog del i egnens liv.

Gården har som nævnt siden 1800-tallets slutning haft Nationalmuseets bevågenhed, og var dengang udset som den gård, der skulle repræsentere det Alsiske/Sønderjyske område på frilandsmuseet i Kongens Lyngby. Familien kunne imidlertid ikke overse følgerne af en sådan flytning.- Den næstsidste Peter Petersen Jollmand, 1874-1974, var nok ikke den fødte landmand, og gården forfaldt mere og mere.

De to børn Peter Petersen Jollmand * 18. apr. 1907. og Anne Cathrine Petersen Jollmand * 3. mar. 1914.. blev ikke gift og der skete ingen forandringer på Gården. Anne Kathrine kaldt Tinne døde 1981. Peter Jollmand testamenterer gården til fonden "Jollmands Gaard" i 1997. Der blev dannet en støtteforening. Som straks tog fat på et omfattende oprydningsarbejde.

Foråret 1998: Man starter med oprydningsarbejdet

Samtidig blev en fredningssag påbegyndt, og 29. juni 2001 blev gården fredet. Der blev søgt fondsmidler til restaureringen, og denne startede. Det foreløbige resultat ses nu, og der ventes på penge til at fortsætte arbejdet.- Den røde bygning, der er et nyt stuehus bygget i 1930'erne og aldrig blev helt færdigt, skal fjernes i 2008, og gården bliver dermed frilagt op mod bygaden.

Det er med glæde og tilfredshed arbejdsgruppen/støtteforeningen ser det indtil nu opnåede resultat.

Anlægsgartner Samuelson, en af Jollmands venner og bestyrelsesmedlem, havde en gravemaskine med, der blev gravet et hul, og ukrudtet blev skrabet af og begravet.

En af naboens stalde

Der er i mange år ikke gjort ret meget ved landbruget. En del år har noget af jorden været bortforpagtet, og de sidste år al jord. Genboen, Svend Thomsen, havde benyttet sig af dette og oprettet et lille hobbylandbrug med huse til fjerkræ på den ene side af bygningerne, til heste, kvier, kalve og svin på den anden side. Svend Thomsen døde fra sin hobby, og nu stod det hele

Der stod maskiner fastgroet i træer, der måtte ryddes, før maskinerne kunne fjernes. Blandt andet stod der fire traktorer. En traktor, en gammel en med jernhjul,

står indendørs. Den har været lånt ud til en maskinhandler, der brugte den ved en maskinudstilling, og den er i god stand. To andre stod ude fastgroet i brombærranker og hyld, den fjerde står og støtter et træ i frugthaven. Den, der var fastgroet i brombærranker, en Forson fra omkring 1950, er fragtet op til Brushøj, hvor ejeren Jens O. Kastrup Jensen vil renovere den for fonden.

For at få traktorerne transporteret måtte man bede Chresten Schmidt komme med sin truck.

Efterår på den ryddede gårdsplads

På gårdspladsen skulle der fjernes et lag på 15 - 20 cm, før man nåede ned til brostenene. Det blev hårdt arbejde. Rødder af buske og træer lå mange steder oven på brostenene under den muld, der skulle fjernes. Kims lille traktor med skovl gjorde god nytte.

På sydsiden af bygningerne var det mest store nælder, der skulle fjernes. De havde rødder i fingertykkelse, og sammen med rødder af træer var det næsten umuligt at skovle sig igennem. Det er blevet til nogle store stakke jord og ukrudt,

der senere skal køres bort.

Efter at holdet har arbejdet næsten hver onsdag aften med et større eller mindre mandskab, var det blevet for mørkt om aftenen, og den 3. oktober blev der igen gået over til lørdag formiddag.

En noget ældre flot KØREVØGN

Denne dag blev der begyndt under tag, vi begyndte at rydde i vognskjulet.

Her stod der et par vogne, der var begravet i halmsmuld og bindegarn. Forpagterne af jorden har skullet levere hø og halm, og det er blevet læsset ind over vognene ind på loftet i de mange år, så vognene nærmest kun kunne anes, men der blev ryddet ud, og frem kom et par vogne, der blev flyttet ud til Andreas Andresen.

Derefter kunne der bakkes en vogn ind i porten, så resten af den halm, der er leveret af forpagterne, nu kunne fragtes ud igen. Der blev kørt mange læs til afbrænding.

Jørgen Sarsgaard og Andreas Andresen møder med traktor og vogn.

Museumsinspektøren fra Åbenrå, der også er med i fondsbestyrelsen, havde ønsket, der blev ryddet i det gamle stuehus, så det blev bedre at se, hvad det indeholder, så arbejdet blev flyttet dertil.

Aage Johansen havde lånt nøglen til det røde stuehus, for at se, om der kunne flyttes noget fra det gamle derover midlertidigt, men der er ikke megen plads, og det bærer i høj grad præg af ubudne gæster. Det skal tilføjes, at det røde hus ikke hører med under vores område.

Tilbage til det gamle hus: det har stået ubenyttet hen i mange år, og det ses.

Vi begyndte at rydde forstue og køkken. Meget måtte bæres ud, men der var også meget til trillebøren. Der er jord alle vegne, det er nok rotter, der har hjulpet til. Men der er også faldet nogle skillevægge, så der er banket sten, stenene er nemme nok, værre er det med de tørrede lersten, de tåler ikke meget stød, før de går i stykker. Der blev sat støtter under loftsbjælkerne, og den øverste halvdør blev åbnet, så det overflødige kunne skovles ud på en vogn.

Den 2. januar 1999 rykkede man ind i en stue, ”e dørnsk”. Man kan sige, den havde været brugt som opbevaringsrum. Der lå bl.a. en hel del bildæk og en stor stak uld, og så igen en del jord, men også dette rum kom til at se helt menneskeligt ud efter behandling.

Der er kommet et par nye hjælpere, og der arbejdes i to hold. Det ene fortsatte i huset, hvor der efterhånden er ved at komme styr på det. Det andet hold kom i gang i kostalden. Også der er der meget, der skal ud, både skrammel og møg.

I huset er man i gang med spisekammeret. Det er en større opgave, for der er meget at sortere: der er gamle køkkenredskaber, der er flasker og glas i alle aldre og størrelser. Hvad må væk, og hvad skal gemmes? Det tager nogle dage at komme igennem.

Damen tog imod i den pæne stue

Det gamle ”indhus” er nu gået igennem, så museumsfolkene kan se, hvad det indeholder.

en 20. februar 1999 er kostalden tømt for møg, så der kan sættes ting, der ikke skal bort, derind.

Der bruges kræfter

Hestebåsene er også tømt for gødning, men i et hjørne er der fyldt op med uld. I foderloen stod en god grisekasse samt en rensemaskine. De blev flyttet ind i kostalden, men ellers er der også her over 1 m fåregødning. Det giver nogle læs, og fåregødning er næsten ikke til at grave i. Foruden fåremøg er der alle steder gammelt træ, der er blot strøet oven på.

Andre gik i gang med at tømme karlekammeret, der også er noget helt specielt. Da man åbnede døren, stod man over for et lag på ca. 1 m med alt muligt. Man må spørge, hvad er det, hvad gør vi med det? En del bliver lagt til side, så kan det altid sorteres en gang til.

Der blev kørt et stort læs gammel uld ud fra hestestalden, der blev arbejdet videre i karlekammeret, det er de utroligste ting, der er smidt derind og nu skal sorteres. Der var porte, døre og luger, der hang og flagrede, og der var løse brædder. Det fik Johannes styr på ved hjælp af hammer og nogle store søm.

Der blev også slået blikplader for hullerne i muren i bindingsværket.

En alkove med indhold inden der rigtig ryddes ud

Et hold fik set bunden i fülladen. Når man ser de mange steder, der har gået får, fristes man til at tro, det har været en større fårefarm. Flokken har dog aldrig været særlig stor, fårene er blevet flyttet, så slap man for udmugning.

Den 20. marts 1999 begyndte vi at tage ud i den store kornkiste (kornafdeling) i laden, først træ og jern, derefter tog man fat på et lag på ca. 1½ m fåremøg, der alt skal graves løs og bæres ad en smal passage forbi hønsehuset og så gennem døren, og der er mange læs. Der skal lige tilføjes, at over hønsehuset er der et muret duehus.

Tilbage til karlekammeret: der er nu arbejdet her en del timer, det ser ud, som om det har fungeret som en slags huggehus, hvor der aldrig er samlet noget op. Gammelt jern lige fra cyklehjul til gamle plovskeer og meget andet skrammel. Det brændbare, træstumper, gamle træsko og andet gammelt fodtøj, må i sække til forbrænding. Alt dette i et tykt lag smuld, der så kan læsses i trillebør og trilles ud. Det bliver til mange sække og mange trillebørfulde! Man nåede dog denne dag at se et stykke af gulvet.

Den sidste lørdag før påske var arbejdsstyrken ikke så stor. Der blev kørt et par store læs fåre-gødning ud fra kornkisten. I karlekammeret nåede man frem til sengen. Den er der faldet et stykke mur ind i, så der skal samles mursten blandt alt det andet.

Dette var overblik over næsten 1 års arbejde, det første i en lang række.

Den 13. april 1999: Der blev dannet en støtteforening for fonden.

Efter mødet kom der nogle flere hjælpere til oprydningen, og arbejdet går planmæssigt. Den store "kiste" (= afdeling) er tømt for fåremøg, og vi er begyndt i andre kister. Der blev taget et stort læs gamle papirsække i den ene kiste. Der er rensed ud omkring tærskværket, og det er flyttet tilbage, så man kunne komme ind i en kiste mere, selvfølgelig med fåremøg, men dog ikke så stort et lag.

Foran tærskværket stod en gødningsspreader, den kom ud til Andreas Andresen.

Der bliver også ryddet op omkring huset og i abildgården, hvor der er nedsavet en del hyldebuske.

Der er blevet sprøjtet for ukrudt omkring bygningerne.

Den større arbejdsstyrke har gjort, at der er tømt et par kister mere, man kan nu se en del mere, man er nået frem til en elektromotor og en kværn, og døren fra loen ind i den kiste, der var fuld af halm, er lukket op, og man er begyndt at tage bundfaldet den vej ud. Ukrudtet visner.

Johannes er god til at reparere, han har fået muret de huller, hvor stenene var faldet ud af bindingsværket.

Vi er også begyndt at røre ved dyngen af det sammenstyrtede bagehus. Jordstakken foran ved indkørslen er fjernet, og der er sat skilte op med "Adgang forbudt".

Det har været vejr til udendørs arbejde. Der er blevet ryddet op i det naturområde, der har været abildgård og kålgård, nogle af maskinerne er blevet fjernet.

Der er også fuld gang i oprydningen ved bagehusruinen, sten og andet fjernes for at finde grundridset.

At finde grundstenen til bagehuset er et større arbejde, et slags puslespil. Da det er sammenstyrtede sten og muld, er det svært at se, hvor skillevæggene har været, og de mange træer med deres rødder gør det ikke bedre. Det koster mange sommeraftener.

Sidst i juli er der blevet sået græs i hele stykket mellem vejen og gården.

Den 3. august 1999 var Hanne Christensen fra Åbenrå museum på besøg, da havde holdet en del af grundridset synligt.

Hanne skulle se på de mange gamle fund, der er gjort. Hvor meget kan bruges?

Hun anbefalede at lade Gloy se på møblerne, hvad han mente kunne istandsættes.

Der arbejdes stadig på ruinen, men indimellem har der været museumsfolk og mediefolk på besøg.

Onsdag den 11. august 1999: Kronborg Kristensen besøgte os, han var tilfreds med blotlæggelsen af grundstenen i ruinen af bagehuset. Den 18. august måtte vi afbryde arbejdet på grund af regn.

Holdet tager imod gæster, i den tid der arbejdes. Der er en del, der gerne vil se og høre om den gamle gård.

Den 24. & 25. september var en fotograf beskæftiget med fotografering af hele gården. Det var museet i Åbenrå, der ville lave en serie om gården.

Det er nu igen mørkt om aftenen, så arbejdet henlægges til lørdag formiddag. Det er stadig bagehusarbejde.

Første formiddag, den 2. oktober, var der kun mødt 4 mand, og da det var et rigtig efterårsvejr, rykkede man ind i laden og fjernede den kunstgødning, der lå der.

Næste lørdag kom man længere ind i rummet. Det første, der kom frem, var en hestegang. Der kom en del hjul og hjulringe frem, der var enspænderskagler til vognene, og helt inde stod der en ”refe”, som er en maskine til brug, når man ville bruge rug- eller hvedestrå, som tækkemateriale. Alt bar præg af at have stået på jordgulv længe. Kunstgødningen, vi havde taget ud, havde også været lidt for nær hestegangen.

Den 28. oktober 1999 døde Peter Petersen Jollmand på Guderup plejecenter.

Den 20. november 99 blev bageovnen skovlet så meget fri, at omridset blev synligt, også bunden blev synlig. Kronborg Kristensen var der, han fotograferede og målte, han sagde, det var en stor ovn en del over to meter.

Åge Johansen, medlem af fondsbestyrelsen, er nu efter Peters død begyndt at rydde op i det røde hus, nogle gange får han hjælp af J. Sarsgaard.

Lørdagene i december har været præget af dårligt vejr.

Fredag den 3. december havde vi orkanagtig storm, men der skete ikke videre skade på gården, det blev konstateret dagen efter. Nogle løse brædder og nogle døre fik et ekstra søm. Den sidste lørdag var vi kun få tilstede. Der blev ryddet lidt ude, Åge og Jørgen rensede videre i det røde

hus, og efter en pause-drink holdt vi juleferie.

Kronborg Kristensen har her før jul arbejdet og fotograferet for Skov- og Naturstyrelsen med henblik på fredning.

Det var året 1999.

2000

Den 8. januar var første arbejdsdag for fonden. Vejret var ikke for godt. Nogle reparerede, der er døre der mangler hængsler, og nogle steder trænger til at understøttes.

Der er også fældet træer på bagehusgrunden.

" E rend " (renden) fra den søndre brolægning er oprenset, så vandet nu kan komme væk.

Hyldebuske og andet er ryddet foran husets østgavl. Hans Jessen har nogle gange traktor med, så han har rykket stubbene op.

og lagt i kasser til opbevaring.

Den 2. februar afleverede Jørgen Sarsgaard en bilfuld papir, som Åge og Jørgen havde fundet frem efter de sidste lørdages oprydning. Den 10. februar var vi 6 mand samlet i lokalhistorisklokale, for at sortere det papir, Jørgen havde afleveret. Papirerne bliver sorteret

Åge, Jørgen, Mathias Grau og Peter Matthiesen var samme dag i Elstrup for at se på en gammel bindingsværkslade, der skal nedrives.

Vi er blevet begyndt at rydde i den sammenstyrtede østgavl. Der blev taget 6 gamle cykler ud i første omgang, så blev der fyldt sække med gammelt tøj og gamle gummistøvler. I østgavlen blev der taget et stort læs træ, og der blev fyldt sække med gammel uld til forbrænding.

Man begynder at kunne se, at gulvet har været teglsten.

Østgavlen er nu ryddet for alt det, der må fjernes, det ser helt pænt ud. Den sammenstyrtede østgavl er muret af tørrede lersten, den må være meget gammel.

Den 4. marts havde Andreas Andresen den gamle ringtromle med, den blev sat ind i tærskeloen foran tærskeværket. Den gamle ringtromle stod i tagdryppet, da vi fandt den. Tromlen er en træblok med jernringe om. Blokken var rådden, og Andreas tilbød at ordne den. Han fik den med hjem, og senere fik han en stump kævle af et fældet træ. Nu kom han med en køreklar tromle.

Der er igen sorteret papir i lokalhistorisk lokale.

Den 11. marts startede vi med tre mand. Der blev ryddet i det røde stuehus. Da der kom et par mere, vi fik ryddet og fejtet i køkken og bryggers, ligesom en fryseboks blev kørt bort. Nu kan man næsten gå over det hele.

Jørgen og Hans var en tur i kælderen, de tog nogle billeder af kælderrummet, der er der, som alle andre steder, en del at rydde bort.

Den næste lørdag blev "slyene" (stænget) over vognporten tømt for stråtag. Det blev brændt af.

Den 25. marts var det regnvejr, men blev dog opholdsvejr, så vi begyndte at rense ud i vognporten. Foran vognene var der alt muligt ragelse. Inden vi gik hjem, var gulvet ryddet, så vi kunne se, der står flere vogne derinde. Vi begyndte også på at lappe hullet, hvor hylde træet er ryddet.

To frysebokse blev kørt på containerpladsen, plus nogle læs fra vognskjulet. Den dag var der også et par gæster, dem har der ikke været mange af i vinter.

Den 1. april var det gråvejr, men et godt arbejdsvejr.

Hullet efter hylde blev stoppet. I vognporten fik man vognene trukket ud. De blev tømt for de ting, der ikke hørte til. Der var også en kålroeoptager. Vognene blev

fejtet rene og beundret. Først fik man en gig ud, så kom der en "phaeton" eller "faeton og en lidt mere

stadselig fjedervogn. Alle vogne er i en ret god stand, når man tager i betragtning, at de sikkert ikke har været i brug de sidste mindst 50 år. Inderst inde stod der en meget ældre kørevogn, med navnet "Peter Jollmand Holm" malet på, den fik lov at blive derinde.

Oprydning i abildgården

Den 8. april var det fint arbejdsvejr. Der blev igen læsset et stort læs gammelt træ. Men ellers skulle der renses op til påske og sommersæsonen. Der blev brugt koste, skovle og trillebøre på den nordre "brogård" (gårdsplads).

Den sidste lørdag inden påske blev brugt til at rydde og sortere i gennemkørslen. Der havde vi jo stillet meget hen, hvorom man ikke rigtig vidste, hvorvidt det kunne bruges. Noget blev smidt ud og andet kom ind i følladen.

Efter påske skal der arbejdes torsdag aften.

Der bruges tid på at få området til at se pænt ud. Der fejes, og opfejnning køres bort med trillebør. Peter Matthiesen har fået den store trillebør, vi fandt, lavet i stand med nyt gummi.

Der ryddes op i staldene

Den 11. maj fik vi fåremøget ud af den sidste hestebås, man blev færdig med at feje gårdsplads, (det er en stor gårdsplads, når også møddingstedet er fejet.) Nælderne fik en omgang af leen, og der blev halet træstubbe op. Vi forsøgte at slå græs med en stor plæneklipper, men halvdelen af plænen var for ukrudtsfyldt og for lang, det kunne maskinen ikke klare. Der var også blevet sprøjtet for ukrudt på gårdspladsen.

Den 18. maj blev der, før vi kom i gang, holdt møde om køb af en plæneklipper. J. Diederichsen havde afleveret en motor, der blev bugseret ind i østgavlen. Der var nogle, der havde le med, så der blev høstet ukrudt. Der blev også kørt en del plader bort. Vi havde fået nogle stole, så øllen kunne nydes siddende. Den store stub foran det røde hus blev halet op.

Den nye slåmaskine er låst inde

Der var også gæster, der skulle vises rundt.

Den 25. maj: Peter Matthiesen præsenterede og afleverede en ny Texas-plæneklipper.

Det ukrudtfulde græs er blevet slået.

Der blev fjernet græs, og der blev planeret foran huset. Det ser efterhånden helt pænt ud foran gården.

Der er endnu en del at ordne på sydsiden. Der ligger alt det kasserede, der igen skal sorteres, for at kunne afleveres på en losseplads.

Den 8. juni: Muren ved karlekammeret blev rettet op og støttet. Bag østgavlen blev den nedfaldne gavl ryddet, og under den fandt man resterne af et gammelt lokum. Der var brolagt fra sydsiden hen til huset.

Arbejdsstyrken er udvidet med et par raske piger, Hanne og Karin. De gjorde pænt i orden bag det røde

Stenene fra Himmak er ankommet

hus. Der blev også slået græs, så vi var enige om, det tog sig pænt ud til pinse.

Den 15. juni blev der hentet et læs Flensborg-sten. Vi fik nogle planker hevet ud i gennemkørslen, og der blev banket sten, som blev stablet langs vestmuren.

Vi fortsatte også med at gøre det pænt omkring gården.

Jorden bag østgavlen er jævnet. Peter Jollmand ville undre sig, når han kunne se det.

Afløbskanalen bliver renset

Den 6. juli: pænt vejr efter lidt regn. Vi fortsatte med at renovere afløbsrenden. Det viste sig, at den er kantet med sten og bunden brolagt helt ud til det lave område, så nu kan afløbet fejes. Der blev fjernet flere stubbe, og træet på brønden blev fjernet.

Den 13. juli: Jeg var ikke til stede, men der blev berettet, at Matthias Grau og Jørgen Sarsgaard har besøgt ejeren af gården i Elstrup, han var villig til at tage taget af bygningen.

Den 20. juli: Det er ferietid og det er høsttid, så der er kun få, der har tid til fondsarbejde. Denne aften blev porten til vognskjulet lappet, og der blev sat en hængelås på, så plæneklipperen kan få sin plads derinde. Afløbsrenden blev gravet videre.

Den 27. juli: Der er mødt en hel del arbejdere, men der var også en del gæster at vise rundt. Jeg viste nogle gæster rundt, så jeg fik at se, at pigerne har sat deres præg. Særlig køkkenet var ikke til at kende igen, sådan var der blevet ryddet op. Der blev klippet plæne, og maskinen blev kørt ind i vognporten.

Der blev hakket på gårdspladserne, der var ved at blive grønne. Der blev også slået med le i det grønne område, og der blev igen halet stubbe op. Hans Jessen havde sin store firehjuls-trækker med. Et træ på ruinen blev savet ned. **Den 3. august:** Johannes var igen i gang med at forbedre porte og døre, der blev savet træ og lavet forskelligt oprydning

Den 10. august: Der arbejdes stadig på at få orden omkring bygningerne. Der blev klippet grene af det store tjørnehegn ved indgangen til gårdspladsen, der blev ryddet langs nordsiden af laden, og de store sten på hjørnet til vejen blev sat op. På ruingrunden blev der ryddet nogle stubbe.

Den aften fremviste Johannes de nyindrettede lokaler ved Hjortspringsbåden.

Den 17. august: Efter en ordentlig tordenskylle havde vi en fin aften. Vi gik i gang med at sætte "E refe" (maskinen til at lave halm til tagtækningsmateriale) op, det var dog ikke så nemt, der var alligevel en del af det gamle træ, der var ødelagt af fugt fra jorden. Vi mente det hele var der, men da vi kom så vidt, manglede ilæggerbordet.

Den 24. august: Der var mødt køretøjer med tre trailere, der blev læsset med forskelligt brændbart materiale til containerpladsen. Vi fik ryddet motor og kværn til side, så fik vi vendt pigmaskinen, så den er mere synlig for gæster. Vi blev orienteret om, at Elstrupladen var klar til at modtage et nedbrydningshold.

Den 31. august: Den bunke gammelt jern, vi havde liggende, er fjernet. Der blev igen læsset trailere, den sidste blev læsset med det småjern grabben ikke har kunnet samle op. Det er nu ved at tage form med oprydningen, men man skal også snart i gang med nedbrydningen af laden i Elstrup.

Den 7. september: Der blev lavet forskellige småting, og der blev drøftet hvordan man ordner Elstrupladen. Man enedes om at begynde nedbrydningen dagen efter, fredag den 8. Så vil der torsdag aften kun være et par mand til rundvisning, men det er hurtigt for mørkt.

Torsdag den 14. sept. er vi tre mand for at stå til rådighed for gæster. De to havde været i Elstrup, og de fortalte, det gik rimeligt godt med nedbrydningen. Der kom nogle gæster, jeg viste rundt. De andre to hakkede på gårdspladsen, der er blevet lidt grøn, men det bliver nu tidligt mørkt.

Den 21. september var der mødt seks mand. Vi fik hakket, revet og fejjet på gårdspladsen. Jens Kanstrup J. fra Brushøj besøgte os med nogle bekendte, der skulle se på vore gamle traktorer og motor.

De fik også en rundvisning. De havde lygter med, og de kom i brug, for det blev mørkt længe inden de havde set og hørt nok.

Vor egen gruppe berettede, at arbejdet i Elstrup skrider godt frem.

Den 28. september: Det bliver nu tidligt mørkt, så det er sidste aften, der er åbent.

Lørdag den 7. oktober: Græsset er blevet klippet, og nu bliver der revet, hvor der ligger for meget.

Der blev ordnet nogle småting, men gæster kom der ingen af. Mathias beretter, at det skrider godt frem i Elstrup, Flensborg-stenene blev hentet i går.

Den 14. oktober: Der berettes at det går planmæssigt. Meget tømmer er nedtaget og læsset i container. På gården begyndte vi at rydde i den sidste lo. Der blev taget mange møre "slye" (stænger) ned, men der er dog stadig noget uudforsket i rummet.

Den 21. oktober: Jeg havde havehjælp, så jeg var ikke på arbejde. Elstruppladen er taget ned og læsset i container, den blev leveret søndag formiddag.

I loen er de gået videre med rengøringen, der er nu oversigtligt derinde. Det sidste rugtag er kørt ud.

Den 28. oktober: Containeren blev tømt, træet blev lagt ind i foderloen, det skulle gerne tørre, det har fået en del regn. Det er noget godt træ, men det bliver svært at samle igen.

Den 4. november: Den halve port til gennemkørslen var blæst af hængslet, det var det første, der blev ordnet. Der blev set på vogne. Der var en bog med gamle vogne, og Jollmand-vognene blev sammenlignet, om de kunne navngives og aldersbestemmes. De gamle i loen blev set godt efter og fotograferet. Der står en gammel fjedervogn med træaksler og svære dobbeltfjedre, en meget spændende vogn.

I stuehuset forsøgte man at få ild på komfuret. Det er dog så utæt, så det lykkedes ikke, men så forsøgte man med kakkelovnen i kammeret, det lykkedes.

Lørdag den 11. november: det sidste læs træ fra laden i Elstrup var kørt ind i gården, det var mest lange stykker. Det, der kunne være i foderloen, kom derind

og resten blev stablet i gennemkørslen. Billederne af vognene var fremkaldt og blev grundig studeret.

Andreas har nu "e refe" sat op, der mangler endnu bordet, det har han ikke kunnet finde. **Den 18.**

november: Der blev lavet forskelligt. Der blev fjernet nogle trillebørefulde blade fra den indre

gårdsplads, der blev fjernet gammelt træ forskellige steder, der blev sorteret gammelt jern i hestestalden, man begynder at kunne se båsene igen. Der blev også lavet forskellige arbejder i huset.

Den 25. november: Den dag blev der gjort forberedelser til gæster. Der blev flyttet et bord fra det røde hus over i den store stue i det gamle, der blev børstet stole, der blev stillet rundt om bordet. Johannes fik ild i kakkelovnen, og varmen kunne godt mærkes i de gamle stuer. Vi fik fejtet i staldene, så det så pænt ud.

Fredag den 1. december 2000: Bordet, der var båret over fra det røde hus, havde fået bordduk på, og

Stuen er klar til at modtage gæster

der var pyntet op med lys nogle i stager, det så virkelig hyggeligt ud. En udtalelse af Hanne Christensen: ”Jeg undrer mig over, at det kan være så hyggeligt med ild i kakkelovnen”. Nordalsvinen år 2001 har et motiv fra ”Jollmands gård”, og det skulle markeres. Der var en del journalister, der var interesserede. Monberg Petersen fra Kvickly og repræsentanter fra de andre nordalsiske brugser og fra Superbrugsen i Guderup

leverede vin til smagsprøver, en kraftig rødvin. Dertil blev der serveret snitter.

Der blev fuldt i den gamle stue. Der blev smagt på vinen, og den gamle gård blev drøftet. Nu håber vi blot, der bliver solgt meget nordalsvin.

J. Monberg Petersen vil donere en krone af hver flaske Nordals vin han sælger det næste år. Det skal markeres ved en lille sammenkomst den 1. dec., hvor der foruden støtteforeningen er inviteret pressefolk.

Det gav en flok glade gæster

Lørdag den 2. december: Fem mand mødte op, de andre holdt fri efter at have været i gang de foregående dage. De fem tog det også ret afslappet. Der blev båret nogle stole tilbage til det røde hus og foretaget lidt oprydning efter gårdsdagens gæster. Der blev drøftet, hvad journalisterne nu ville

skrive. Der kom også en gæst, der havde læst i avisen og nu gerne ville se gården. Han fik en grundig rundvisning.

Den 9. dec.: Aviserne skrev positivt om Jollmands gård.

Man havde denne dag lånt en stige ved Peter Matthiesen. Den kunne hænge på tagrygningen, og så blev der lappet huller. Andreas er i gang med at få "e refe" gjort gangbar, og den lange afløbsrende blev rensset op. Plæneklipperen blev kørt op til Peter Matthiesen for vinteropbevaring.

Den 16. december: Der var faldet mange tørre grene ned af den store udgåede elm. De blev ryddet væk, og der var en skovløber at se på forholdene med henblik på fældning af træet. Han mente det kunne fældes uden de store foranstaltninger. Andreas kom videre med "e refe". Bordet blev sat på, men han var ikke helt tilfreds, så der kommer også støtter under bordet, det bliver godt. Den store port i gennemkørslen blev også ordnet, så den ikke kan stå og svinge i blæsevejr. Peter gav gløgg og æbleskiver, og derefter holdes juleferie.

Den 30. dec. var vi nogle stykker samlet igen. Hvis der skulle komme gæster, skulle de ikke gå forgæves. Andreas lagde sidste hånd på "e refe", han fik den gamle trætromle med sig hjem, den vil han også lave i orden.

Det store træ er dømt til at falde den første lørdag i det nye år.

Det var slut på år 2000.

Første lørdag i det nye år var skovløber Christian Jessen kommet til for at fælde den store elm, der havde elmesyge. For sikkerhedens skyld havde Sarsgaard fået Falck til at komme med kranvogn med spil. Kranvognens trosse blev sat til en gren i træet, så det ikke skulle falde på bygningen. Da forberedelserne var gjort, tog det ca. et kvarter fra saven var startet, til det store træ lå på

pladsen nøjagtigt som beregnet. Der blev kvitteret med en grog og et par flasker Nordalsvin til de to aktive mænd.

Derefter gik diskussionen, "hvor gammelt er træet?"

Den 13. januar: Et smukt vintervejr, da tre mand med motorsave begyndte at save det store træ i stykker fra toppen. Andre ryddede til side, men det er et stort træ at gøre i stykker.

Den 20. januar: Igen en dag, hvor der blev ryddet op i den store træmasse. Der blev savet, der blev ryddet til side, og toppen blev fjernet. Der er dog endnu noget at save af den store blok (kævle), savene kan ikke sådan lige nå igennem.

Den 27. januar: Vejret er med os, solen skinner igennem en let dis, fint arbejdsvejr. To traktorer med kløvemaskiner kom i gang, men "e neffe" (elmen) viste, hvor sej den er, maskinerne kom på arbejde. Den sidste del af kævlen blev også savet i stykker. René har vist, han har motorsaven i orden. Saven kunne ikke nå igennem. Man kan sige, der blev

savet både på langs og på tværs. Der blev kilet og kløvet, men da vi gik hjem, lå hele det store træ i småstykker, dog er der en del at gøre endnu, for det er ikke alle "småstykker", der kan løftes af én mand. En kløver var på E. Andersens trailer. En fra Nordborg på Sarsgaards trailer.

Andreas har lavet trætromlen.

Kronborg ville have spisekammeret ryddet, det er det blevet. Hanne Christensen vil have loftet ryddet og alle genstande registreret, det skulle Peter Matthiesen stå for.

Der er kommet et læs bindingsværk fra Jens Lund i Broballe. Der er også banket sten i Pøl, der kom mange pæne flensborgsten ud af det.

Den 3. maj gav Kronborg Christensen en orientering om, hvordan han mente gården skal se ud. Fonden mener gården skal tage udgangspunkt fra 1850.

3. februar 2001: Det var blevet koldt og blæsende. Arbejdet med at kløve træ gik planmæssigt, men den gamle "neffe" (elmetræ) er sej, den er ikke for at lade sig kløve. Johannes meddelte, at en fond havde bevilget 20.000 kr.

10.02.01: Vejret er igen godt arbejdsvejr. Det har frosset lidt, så træet er tørt og fint at arbejde i. Da vi gik hjem, var der kun få stykker tilbage at kløve. Vi måtte have porten til vognporten ordnet, den var blæst ned. Jeg fik nu ikke kløvet ret meget træ, jeg viste et par gæster rundt, og da de var meget interesserede, tog det lang tid.

17.02.01: Igen et pænt arbejdsvejr. Det havde været nattefrost, det var diset, men ikke mere end at solen kunne ses.

Den dag blev vi færdige med at save og kløve træet, det var stablet i 5 bunker. Der blev så holdt auktion, der kunne bydes på de forskellige bunker, man enedes hurtigt om, hvem der skulle have bunken og til hvilken pris. Vi fik fjernet savsmuld og bark, der var faldet af træet. Andreas havde trætromlen med, den var lavet i orden.

Den 24.02.01: v.

Der blev læsset et stort læs træ. Men ellers var man igen begyndt inden døre. Kronborg Christensen havde bedt om at få ryddet spisekammeret. Det gik man så i gang med. Man fortsatte de næste lørdage med at rydde.

Der var blevet ryddet spisekammer og det, de kaldte pigekammer. Kronborg var der, der blev brudt gulv op. Jeg tog nogle billeder, rugemaskinerne havde jo forladt spisekammeret.

Senere kom Hanne Christensen også til, hun fortalte om, hvordan vi skulle rydde loftet og registrere alt, der findes på loftet. **Peter Matthiesen** kom til at stå for dette arbejde, der dog først skal påbegyndes, når det bliver lyst om aftenen.

Den 31. marts: Der blev ryddet sten ud af stalden, og aske-træet, der stod ud for østgavlen, blev fældet af Peter Matthiesen. Den blev med det samme savet op og lagt i bunke.

Den 7. april 01 havde Jens Lund af Broballe læsset et læs bindingsværk af på gårdspladsen, det blev lagt ind i foderloen. Derefter blev der fejlet og revet

gårdsplads, klar til påske. Johannes og Jørgen var i Pøl at se på flensborgsten, som vi kunne få, selv rensede og hente.

Det blev også afgjort, at fra den første torsdag efter påske, skal der arbejdes om aftenen.

Den første torsdag efter påske var de fleste af den frivillige arbejdsstyrke i Pøl for at rensede flensborgsten. Stenene var stillet til rådighed mod at vi selv rensede og hentede dem.

Den 26. april 01: Der skulle igen arbejdes med sten i Pøl, så jeg skulle igen være her, ifald, der kom gæster, men denne aften blev helt anderledes.

Austinen kom ud af sit skjul

Der kom et par gæster, men de ville se på den gamle bil af Tinnes. Den, der var ude efter bilen, var Peter Matthiesens svigersøn. Peter kom også til. Michael vidste ikke, at styrken var i Pøl, så nu var vi nogle stykker, der var meget spændt på, om de kunne komme ind i bilen uden nøgler. Efter nogle forsøg blev den ene dør åbnet, og så kunne

bilen ses efter. Det endte med at Jan Rasmussen, der skulle have bilen, fik sin bil spændt for, og med nogle til at skubbe på måtte den gamle bil ud i det fri. Der kom også tilskuere, der skulle se Tinnes bil ude. Stenene fra huset i Pøl blev stablet, hvor den gamle bil stod.

Den 3. maj 01 var vi samlet, og Kronborg Christensen skulle komme, men det trak ud. Holdet fik ryddet op ved Møllegade efter NCC, ledstenen blev også rejst op.

Der blev ringet efter Kronborg, som kom og gav en forklaring om arbejdets videre gang. Kim Madsen var også mødt, og han forklarede, at gården efter fondens beslutning skal se ud, som man

På loftet i det røde hus findes der mange spændende ting

må formode den så ud i ca. 1850.

Den 10. maj: Der var en del fravær den aften. Mathias fik gang i plæneklipperen, og andre begyndte at tømme loftet, som det var os pålagt. Det er ikke det mest behagelige arbejde. Alt, der kommer ned, er godt støvet. Vi fik en del ned, der hører til alkoverne. Der vil nok komme

mærkelige ting frem: der var gamle, slidte dele til en selvbinder, der var vindueskarme, og så kom der et par flotte, gamle legetøjsvogne frem, desværre meget skøre af alder.

Den 17. maj 01:

Johannes havde noget mørtel med, der er nogle huller i tavlerne, der skal tættes. Jeg fik

taget et billede af de køretøjer, vi fik ned fra loftet torsdagen før. Andre gik i gang med at tømme stuen for møbler. Der var en del papirer i en skuffe, f. eks. overdragelsesdokumenter, det så dog ud som de var fra Kirsten Sandvej * Jollmand. på boel 38 (Møllegade 3).

Når skufferne var taget ud, kunne skabene ikke flyttes, de faldt fra hinanden. Flygelet skulle også ud. men det faldt ikke sammen, det blev brutalt skilt ad med hammer og mejsel, det var virkelig en skam med det fine møbel, det har været.

Den sidste aften i maj: vejret var fint. Der havde været gæster, nogle sygeplejere, de var først ved at gå, da arbejds holdet skulle i gang. Der var også nogle gæster her i arbejdstiden. Der blev nu lagt sidste hånd på flygelet. Der blev læsset en del sække til containerpladsen, en gammel barnevogn var også kommet med, men Johannes mente, det var for tidligt at smide den væk, så den blev sat til side, sammen med så meget andet skrammel.

Den 7. juni 01: Der blev slået græs, og der blev taget sten og gammelt jern ned fra loftet. I pausen mødte Kim op med en plan over toiletforholdene, som Kronborg Christensen havde tænkt, det skulle se ud. Peter Matthiesen skulle give tilbud på VVS arbejdet.

Den 14. juni 01: Der blev slået græs, og der bliver ryddet på loftet, denne aften mange gamle kataloger og aviser. Der var et par gæster fra Kegnæs.

Den 21. juni 01: Johannes er i gang med at lægge en ny "lee" (træbjælke, der ligger på fundamentstenene som støtte for bindingsværket) under et par fag. Det kræver, at der bliver løftet og sat bæredygtige støtter under det ovenover liggende, lidt af en opgave.

Andre er i gang med tømning af loftet, denne aften kom der en del brædder ned. Husets væv kom ned.

Græsset fik sin top af, og der var et par tyske gæster. Toppen af asketræet blev hentet til St. Hans bål.

Den 28. juni 01: Johannes har nu med nogen hjælp fået de to fag, med

hønsehuset bagved, rettet pænt op og tavlerne fyldt ud. Afløbsrenden blev repareret og rensset op. Der blev læsset en vognfuld af forskelligt til afbrænding. Jørgen Valentin og kone var på besøg, arbejdsholdet blev inviteret til at besøge deres museum i "E Hool". Vi blev enige om onsdag d. 4. juli.

Kim var på besøg. Han og Mathias blev enige om, at der skulle købes en plade, så sponsorerne kunne få deres navne sat op.

Den 5. juli 01: Mathias havde købt fibervæv og rockwool. Man begyndte at dække over vognene i vognporten, der blev lagt nogle gamle lægter op, hvor der manglede "slye". Johannes arbejder på, at få bindingsværket rettet op. Nogle andre rettede op på stenene i afløbsrenden.

Den 12.07. 01: Renden blev lavet færdig, og der blev slået ukrudt i abildgården. Johannes arbejder med at forskønne laden. Han begyndte på at lave en anden dør ved siden af hønsehuset. Andre arbejdede med at tømme og gøre rent på loftet. Det skal gøres, når det er lyst i vejret, ellers kan man ikke se deroppe. Der blev slået græs. Der var også noget meget spørgende besøgende, man kan

sige, det gav overarbejde.

Den 19. juli 01: Der bliver igen lagt rockwool op over vognporten. Andre er igen på loftet, der er efterhånden kommet en mængde fyldte affaldssække ned derfra. En mand fortsatte med at slå ukrudt i abildgården. Johannes har fået lavet en pæn ny dør, der giver adgang til det gamle

hønsehus. Han får også styr på den store port. Det pynter på den store tretavlslade. Der var også denne aften besøgende, der var en halv snes meget interesserede tilhørere.

Den 26. juli 01: Det er høsttid, så arbejdsstyrken var ca. halv kraft. Johannes er stadig i gang med at pynte på laden. Andre er jo i gang på loftet, der er meget der skal ned.

Mathias er i gang med at male en stor plade, der er beregnet til navnene på de sponsorer, der ofrer lidt eller stort på restaureringen. Der var igen en del interesserede gæster. Græsset blev også studset.

Den 2. august 01: Det er høst- og ferietid, så der var ikke så mange hjælpere, derimod var der en del gæster. Der blev igen høstet ukrudt i "e affelgård" og der var nogen på loftet. Johannes tætnede på den store lade.

Den 9. august 01: Det har i den sidste tid regnet meget. Vandet har skyllet på gårdspladsen, så der var lidt at feje og trille væk. Åge var mødt med trailer, der blev læsset med en ordentlig stabel sække med affald fra loftet. Andreas fik flyttet nogle buksbom. De store buksbom står i vejen, når muren skal bygges om. Der var stadig folk på loftet, der blev slået græs, og der blev lavet forskelligt. Der var også interesserede gæster.

Fyrelugen ses tydeligt

Den 16. august 01: Thorkild Thomsen var ovre, der var noget, der var ham i vejen bag den gamle lade. Måske er det noget, han selv har smidt over? Der bliver slået græs, jeg fik fejlet lidt i afløbet fra møddingstedet, og så blev der råbt, der var gæster til rundvisning. Der var nogle på loftet, arbejdsstyrken var ikke så stor, det er jo høsttid. Michael var beskæftiget med at redde buksbom. Heike var på besøg.

23. august 01: Det var godt høstvejr, så arbejdsstyrken var ikke så stor. Der blev slået græs, og der blev fortsat med at gøre rent på loftet. Der kom en del gammelt jern ned, det blev til en kakkelovn og noget af et komfur. Nu er loftet fejlet rent. Igen var der gæster.

Den 30. august 01: Igen pænt vejr, men gråvejr, så det blev tidligt mørkt. Plænen fik en gang studsning. Det gamle jern blev taget ud i gården og samlet så godt vi kunne. Der blev taget billeder, de skulle så gerne vise en pæn gammel kakkelovn og noget af et komfur. Derefter kom turen til væven. Den blev også sat sammen, så godt vi nu kunne. Igen blev der taget billeder, som vi håber der

kommer noget godt ud af. Derefter blev det hele sat over i bryggerset i det røde hus. Samlearbejdet skulle have været filmet, det var lidt af et kunststykke at finde de rigtige stykker, og så få det til at

hænge sammen. Efter dette var en øl velfortjent, og derefter var det mørkt

Den 6. september 01:

En grå og kølig aften.

Der blev tømt ud i

kostalden, de mange brædder af alkoverne blev lagt over i bryggerset, dørene blev fotograferet og blev så også båret

derover. Der var også nogle gamle jernvinduer, der blev

fotograferet, og så kom de også i bryggerset. Der blev sorteret

en kasse med ragelse, kassen blev tømt, og det, der var værd at gemme, kom tilbage i kassen.

Stalden blev fejlet, båsene er nu igen at se. Kostalden, der i grunden er det bedste ved bygningen, var næsten ikke at se, der var kommet så meget ned fra loftet, som var blevet liggende i båsene.

Johannes er i gang med at rette op på nogle tavler i "e stendeværk", der truer med at falde ind.

Den 13. september 01:

Der blev lavet forskelligt oprydningsarbejde, og man begyndte at reparere porten i det gamle hus bag ved det røde. Plænen fik sin studsning.

Den 20. september 01: Det var gråvejr, og regnen hang over os. Der blev klippet nogle grene, der blev flyttet jern fra hestestalden, og der blev arbejdet videre med porten. Men så væltede regnen ned

over os, vi måtte gå i læ, og så var det mørkt, lygterne kom i brug for at vi kunne orientere os inden døre.

Mathias meddelte, der vil blive afholdt pressemøde på gården tirsdag den 25. september kl. 10.

Pressemøde:

Den 26.09.01 blev der afholdt et pressemøde, hvor fondsbestyrelsen var til stede. Arbejderne fra støtteforeningen var indbudt og så nogle pressefolk. Der var dækket op i storstuen som 1. dec. og der var ild i kakkelovnen, ret hyggeligt! Arkitekt Kronborg Christensen og Hanne Christensen var enige om, der nu var så mange penge i kassen, og lovning på flere, at man kunne sætte i gang med at forny sydmuren, der ikke har godt af at overvintre, den kan styrte sammen, når det skal være.

Torsdag den 27. september 2001.

Det var gråvejrs og man kunne høre torden i det fjerne. Lidt senere begyndte det at regne, og tordenen rullede. Plæneklipperen manglede luft i det ene hjul. Det blev pilleret af, Andreas kørte hjem for at pumpe luft, så vil man se, om det holder. Der skulle renses ved knivene, så knive og skærm blev løsnet, og der blev skrabet. Men få den samlet igen lod sig ikke gøre, det var blevet helt mørkt, et par gode lygter var ikke nok, så det måtte vente til næste gang. Vi skulle nu ud af vognporten, men der var samlet en 10-20 cm vand uden for porten. To mand var i ikke-vandtæt fodtøj. Jørgen og Andreas var i gummistøvler, og Jørgen fandt i mørket et langt bræt, så vi andre to kunne komme over. Det var dog knap langt nok, så det gav en våd sok. Der var faldet en 17 - 18 mm regn. Det var sidste aften, nu må vi bruge lørdag formiddag.

Lørdag den 6. 10. 01: smukt vejr.

Kronborg Christensen havde tilsagt et par bygmestre, til at se på restaureringen, KLAUS WITTE og HARDY BECK, AUGUSTENBORG, henholdsvis murermester og tømremester. Der blev diskuteret, og der blev læst i opmålingspapirer, og

Kronborg fortalte om hvordan han regner med, det skal se ud.

Der er tilsyneladende enighed om, at sydmuren skal fornyes, østgavlen og nordmuren skal være bindingsværk. Man skal i gang så snart som muligt, men man skal jo først skaffe tømmer.

Den 14. 10. 01: John Kronborg Christensen har brudt loftspanelet ned i stuen, det blev fjernet. John fik læsset en del gamle vinduer, og en del brædder, der skulle mere kontrolleres, på sin trailer. Resten af møblerne fra de gamle stuer blev flyttet over i det røde hus, da John mener, det skal være tomt samt loftet, ifald der kunne begyndes på sydmuren. Andre var i gang med at tømme den føllade nærmest vejen. I dette rum skal der installeres toilet. Det er planen, der skal begyndes i kommende uge.

Den 21.10.01: Bent Hellesøe Clausen var i færd med at føre kloak- og vandledning ind til toilettet. Denne ved stuehuset var nogle i gang med at fjerne grene og træer, så

håndværkerne kan få plads til byggeriet. I huset blev værelset tømt, og der blev brudt gulv op i stuen.

28.10.01: Der var i dag en god arbejdsstyrke. Der blev ryddet ud i det røde hus, der må vi flytte ind i vores pause, da alt tømmes i det gamle stuehus. Kronborg var i sving med at sortere og give råd om, hvad der må væk. Andre var i gang med at få brostenene ud af følladen, hvor der skal være plads til toilet. Stenene blev smidt ud i en traktorskovl og kørt bort. Der blev også ryddet udenfor, så murerne kan arbejde. Der blev også ryddet i østgavlen, her står motoren, der er kommet fra Dyvig, den var Jørgen Valentin og Simon Moos at se på, de ville nok have den. I ugens løb er der også ført elkabel ind i huset. Jeg fremviste de nyeste billeder.

Den 3. november 01: Jørgen Valentin kom med en hjælper med en traktor med skovl bagpå, de fik læsset motoren fra Dyvig, som vi har huset. I følladen er brostenene kommet ud, men der skulle også en del jord ud for at give plads til et nyt gulv. I stuehuset måtte kakkellovnen i kammeret ud, der blev understøttet under bjælkerne, efter at

gulvbrædderne var fjernet.

10.11.01: Igen bliver der ryddet på loftet. Kronborg smider en hel del gammelt træ ned, der kun er til brænde. Der blev flyttet gulvfliser og sten fra østgavlen til opbevaring i den gamle lade. Peter Matthiesen og søn fældede nogle træer der ved østskellet.

Peter Matthiesen har skaffet en del værktøj, en stige, en trappestige og en blandemaskine. Det leverede han, så fik han plæneklipperen med hjem til vinteropbevaring. Det var den første vinterdag, så hvad var mere passende end at pausedrikken nu skulle være "grog"?

Eltavlen, til håndværkernes brug, er også installeret.

17.11.01: Peter og søn fældede nogle hule elletræer, og de tager nogle grene af valnødtræet. Der blev flyttet gamle kakkelovne fra østgavlen til opbevaring i det røde hus, og resten af gulvfliserne blev flyttet til den gamle, der var kommet ned fra loftet blev læsset på vogn. Kronborg Christensen fortalte om nogle af de gamle døre.

24.11.01: Peter og søn savede videre på træerne. Christian Jessen var mødt med vogn, han fik læsset et læs træ, der blev kørt bort. Andreas havde frontlæsser på sin traktor, han transporterede top bort.

Åge havde trailer bag bilen, han kørte forskelligt til containerpladsen.

Kronborg Christensen var også mødt. Han meddelte, at vi ikke måtte bryde mere ned, før

chefen for Skov og Naturstyrelsen havde besigtiget gården.

Der blev gjort forberedelser til at lave en skillevæg mellem stald og stuehus, for at det hele ikke skal være åbent, når der brydes mure ned i stuehuset. Mathias lavede ledninger til blandemaskine og andet el-værktøj.

Den 1. december 01: Der bliver ryddet og gjort rent i det røde hus' stue og soveværelse. Vores, lad os kalde den kantine, skal flyttes herover, når det gamle køkken skal ryddes. I forbindelse med oprydningen fandt man en slags barskab, der indeholdt hen ved 30 uåbnede flasker med forskelligt indhold, fra vin til snaps. Til skillevæggen i

stalden blev der passet en dør til, og der blev skåret brædder i den rigtige længde. Sammen med købet af nyt værktøj, har vi fået lamper, det var helt mærkeligt, at vi nu pludseligt kunne se i stalden. Alt det nye værktøj blev mærket med gul maling.

Den 8. dec. 01: Der blev fejret blade på gårdspladsen, og andre var i gang med at gøre skillevæggen i stalden færdig. For at gøre gården lidt mere levende, blev der sat et juletræ op, leveret af Hans Jessen. Der kom lyskæde på, og lyset blev tændt. Nu håber vi, det tager sig pænt ud.

Heike så ind til os. Der var også et par betalende gæster. De kom lidt sent, så det blev sen lukketid.

Vi fik af Mathias udleveret en kopi af en udskrift af gamle papirer, som han havde modtaget på

en cd af Kronborg Christensen, der var også mange gode billeder af de gamle bygninger,

fotograferet i forskellige årstal.

Den 15.12. 01: Kronborg meddelte, at der fra Skov- og Naturstyrelsen var meddelt, at vi måtte arbejde videre med nedbrydning og tømning af det gamle stuehus. Erik Lynge fik de gamle kakkelovne brudt ned, og døren i den nye skillevæg blev gjort færdig.

Vi flyttede den såkaldte kantine fra det gamle køkken over i det røde hus, og så fik vi gløgg og æbleskiver fra Mathias.

Bent H. Clausen førte vand og kloak ind i følladen, hvor der skal indrettes toilet.

Den 22.12. 01: Det var frostvejr, og jorden er frossen, men vi fik gravet en kabel nedovre fra det gamle hus til det røde, så der kan fås strøm derovre.

Vi sluttede med en varm grog og ønske hverandre en god jul

Den 29.12.01: Dagen før var der faldet en del sne, så der lå et godt lag sne over det hele. Vi lod nu sneen ligge roligt til ind i det nye år, så må vi se, om den forsvinder, eller der skal skovles.

Julebelysningen blev taget af træet og gemt til næste jul. Ret meget var der ikke at gøre den dag, der var heller ikke mødt så mange. Vi fik vores grog, og vi var på det røde hus' loft for at se, om der skulle være sne. Vi sluttede med at ønske hverandre godt nytår og god arbejdslyst i det nye år.

2002

Den 5. januar 02: Det er frostvejr. Vi ryddede det røde hus' loft for flasker, der blev kørt til

flaskecontaineren ved skolegården, der var mange flasker. Mathias arbejder med at føre strøm over i det røde hus.

Den 12.01.02: Jeg var der ikke, men det fortælles, at arbejdet med at rydde det røde hus' loft fortsatte. Der blev ryddet bunkevis af gamle aviser.

Den 19.01.02: Der fjernes bunker af skidt og skrammel. Det er meningen, der skal ryddes,

så der bliver plads til andet, der skal gemmes. Når man ikke har set det, kan man ikke forestille sig et loft, der ikke er ældre, kan indeholde så meget ragelse. Mathias har fået lys i lampen.

26.01.02: Mathias er stadig i gang med at installere el, så der kan tilsluttes maskiner og lamper. De øvrige rydder på det rødes loft, der kommer mange gamle ting frem, mere eller mindre brugelige. Til sidst fandt man også gamle Peters cykel, den er der blevet spurgt efter. Men nu lysner det på det store loft. Heike var også mødt. Hun bedømte tøj og brugte kosten. Jeg var ikke så meget med, da der var gæster, jeg tog mig af. Thorkil og Michael

fik en snak om hegnet mellem grundene.

2. februar 02: Michael var i gang med motorsaven, tjørnehegnet i forlængelse af laden blev savet ned. Andre var fortsat i gang med at rense loft, der blev kørt mange fyldte sække på containerpladsen. De sidste dages storme har været nådige ved den gamle gård.

9. februar 02: Vejret var blæsende, men tørt, så der blev arbejdet flere steder. Michael havde savet hegnet over til naboen ned, og han savede de knækkede graner ud for Christine Thomsen ned. Peter og René fældede nogle udgåede elme. Andreas og Hans fjernede top med deres traktorer.

Erik fik begyndt på toiletrummet. Der var også nogle på loftet, man fandt en ny håndvask til badeværelset.

16. februar 02: Der blev fældet træer og skåret hegn ned om den gamle Clausen-bygning. Der er nu meget åbent, der skal vel plantes, men det varer længe, inden der er hegn igen. Vognporten var blæst ud, så den måtte repareres. Der skulle også repareres dør, hvor der bliver lavet toilet, det er Erik jo i gang med. Der var også lidt at lave på loftet endnu, hvor der nu er plads til andet fra det gamle loft.

Den 23.2.02: Det var bygevejr, snebyger og der blev noget udendørs arbejde. Den store port for vognporten, der blev repareret sidst, var igen i uorden. De storme, vi har haft i den sidste uge, havde revet en af portene løs, så der måtte igen repareres. Også pladerne for hullet i midterbygningen var revet ud, også dette måtte tættes.

I toiletrummet arbejdede Erik og han har fået hjælp af kollegaen Peter Jensen fra Nordborg. De fik begyndt at støbe. Men man får en fornemmelse af, hvor vanskeligt det er at restaurere det gamle hus. De havde udgravet til en ny mur inden for den gamle, men i ugens løb var den gamle skredet ud og styrtet i

udgravningen. Om det også skyldes stormen er ikke til at sige. Der kom også flere sække ned fra loftet.

2. marts 02: Der blev kørt træ bort, og der blev kørt top. Jorden var lidt frossen, ellers er det alt for vådt at køre med traktorer.

Der var igen et hængsel på den store vognport, der havde givet efter for stormen, så der måtte igen repareres. Erik var igen i gang med toiletrummet, han havde et par hjælpere, og han havde været der engang i ugens løb, så det skrider godt frem. Der var også gæster at vise rundt.

9. marts 02: Vejret var godt, men efter nattens regn, er det meget vådt. Der blev arbejdet videre med toilettet. Andre i gang med oprydning i det røde hus. Det er næsten ikke til at blive færdig med. Noget skal væk og andet kommer på loftet og skal måske sorteres igen. Mathias laver plads til værktøj på væggen i forstuen i det røde hus. I pausen redegjorde Mathias fra fondsbestyrelsesmødet. Alt byggeri er stillet i bero på grund af regeringsskiftet. Kronborg var på besøg, han fik en kopi af tegningen til en ny skorsten. Han mente ikke, det var dette hus. Laurits Høi var inde for at se, om vi nu gemte nok.

6.03.02: Der blev arbejdet med toiletrummet. Man begyndte at skille de store porte fra Elstrup ad. Og der blev arbejdet med at rydde i det røde hus' køkken. Der blev kørt forskelligt på containerpladsen. Der var også nogle gæster.

23.03.02: Der var ikke mødt mange på arbejde, for der var forår i luften og landmændene var i

Kømfurhjørnet i det røde hus

marken. Jeg havde gæster. Der blev arbejdet med toiletrummet. Det røde hus' køkken er ved at være i orden. Der var gæster, der skulle have orientering.

30.03.02: Påskelørdag. Der blev ikke arbejdet, men vi var et par stykker klar til at tage mod gæster, der så også kom.

6. april 02: Der var ikke så mange mødt. Vi fik revet grene sammen, så det blev til at gå rundt med gæster. Ved toilettet var Peter Jensen også mødt, men der er også meget at lave.

Den dag var der **åbent hus arrangement i lokalhistorisk arkiv**, der var også udstillet en del gamle ting fra Jollmands gård.

13. april 02: Da havde Andreas traktor med, der blev kørt grene væk fra nordsiden af den gamle lade, hjørnet ind mod nr. 13. Der ligger der desuden en del murbrokker, og da der skal der være græsplæne, kræver det en grundig rengøring. Med toiletrummet skrider det godt fremad, murerne havde været der midt i ugen, man kan nu se rummene. Men vi mangler stadig fondsbestyrelsens afgørelse om nyplantning.

20. april 02: Sidste lørdag den vinter, nu skal der igen arbejdes torsdag aften. Det var smukt forårsvejr. Man fortsatte med at rydde op i hjørnet ind til nr. 13. Der blev også halet en del rødder op. Murerne fortsatte med toilettet, der efterhånden ligner en labyrint. Det er et stort arbejde i det halvrunde rum, der skal tilskæres mange elementer, inden det er færdigt.

Jeg havde en rundvisning om eftermiddagen.

Tirsdag den 25. april 02: Der blev begyndt på aftenarbejde. Murerne havde været der onsdag, de havde skillevæggene oppe i loftshøjde, og denne aften blev der pudset. Andre arbejdede videre med oprydningen i hjørnet ind mod nr. 13, der blev kørt forskelligt bort. Også afløbsrenden fra møddingstedet fik en omgang. Gartner Samuelson var ude at danne sig et overblik over beplantningen.

2. maj 02: Peter Jensen og Peter Matthiesen var fraværende, så der blev ikke arbejdet med toiletrummet. Der var aflæsset nogle flensborgsten fra kommunen, og så var der en del materiel, der måske havde tilhørt en bloksave, i hvert fald ikke noget, der er brug for på Jollmands gård. Stenene blev sat i hus, også resten af materialet til toiletrummet

blev sat ind. Der blev slået græs. Andreas' store traktor rykkede stubbe op.

9. maj 02: Kristi Himmelfartsdag: Der blev ikke arbejdet!

16. maj 02: Der var blevet aflæsset en del bindingsværk, der havde været folk henne at sortere. Nu stod der en stor container fuld af træ, der skulle læsses af og sorteres. Kronborg var der også og hjalp til. Det dårligste træ blev savet en gang over og læsset på Chr. Jessens vogn. Træet er fra kommunen, der har haft det liggende i en lade, der nu skulle tømmes.

Græsset blev slået til pinse. Murerne holder ferie, så der sker ikke noget med toiletbygningen. Der blev også fjernet kasser.

23. maj 02: Det havde regnet. Der lå igen et læs tømmer fra kommunen. Vi var ikke begejstrede for igen at skulle bære det tunge tømmer på plads, men så kom Kronborg, han foreslog at bruge en sækkevogn: Sarsgaard hentede straks sin, og så gik det let med at flytte tømmeret. Vi fandt også ud af, hvor skellet mellem Kim og fonden er. En murer pudsede. I pausen orienterede Mathias fra et fondsbestyrelsesmøde. Kronborg og Hanne Christensen skal lave en plan for gårdens videre opbygning. Vi fik en foreløbig plan af Kronborg. Efter pausen regnede det, vi ordnede så forskelligt inden døre.

30. maj 02: De store porte, der stod i "e ask" gennemkørslen, er adskilt og brædderne gemt. Der blev fejret rent for blade og andet affald. Halvtaget på østgavlen blev brudt ned. Både tømmer og plader skal bruges, når der skal bygges en arbejdsplads for tømmerne. Aage Johansen fik et læs på traileren til containerpladsen

4. juni 02: Der var husmoderdag, 88 damer besøgte gården.

6. juni 02: Der var mødt mandskab fra Hygum. De hentede det materiale, kommunen havde læsset af på gårdspladsen, det var noget der hørte til en bloksav. Så var det fjernet igen.

Erik satte fliser i toiletrummet, og andre begyndte at bygge et arbejdsstur til tømmerne.

13. juni 02: Der blev klippet græs, og Erik og Peter arbejdede i toiletrummet. Andre fik lægter ned fra loftet og arbejdede videre med arbejdsskuret, der nu tager form.

På loftet i det røde hus findes der mange spændende ting

20. juni 02: Det var regnvejr, så der måtte mest arbejdes inden døre. Der blev rettet op på isolationen over vognene. Kronborg kom, og der blev snakket om oprydning i det røde hus, hvordan tingene kan gemmes. Senere kom man i gang på det gamle loft. Kronborg sorterede, der blev båret ned, der blev kasseret, og der blev gemt.

Mathias og Peter lagde elvarmelegemet til gulvvarme i toiletrummet. Der blev meddelt, at byggearbejdet kan sættes i gang.

27. juni 02: Vejret var ikke for godt, der kom byger, men vi kom alligevel i gang med at lægge lægter og plader på arbejdsskuret, der nu tager form. Peter og Mathias var i gang med gulvvarmen i toiletrummet. Der var et par gæster fra Køge-egnen, der blev vist rundt.

4. juli 02: Det har igen været regnvejr, men det blev tørvejr, så vi kunne arbejde udendørs.

Der blev lavet en reparation, stolpen ved døren til hestestalden blev hævet, så døren kan lukkes.

Arbejdsskuret blev færdigtækket. I toiletrummet har Erik og Mathias fået spartlet over elvarmekablet, og denne aften er Erik og Peter i gang med gulvbelægningen.

11. juni 02: Der blev fjernet nogle af de plader, der var sat for vinduerne i det røde hus. Der blev sat kunststof ruder i, det giver bedre lys ind. De gamle utætte plader blev lagt ud til gammelt jern.

Mureren blev færdig med gulvet i toiletrummet. Det ser virkelig pænt ud derinde. Der var gæster, bl.a. Jørgen Valentin, som indbød os til at besøge "Hulen".

Efter arkitektens ordre laves der belysning

18. juli 02: Det var et regnvejr, som vi ikke har oplevet i mands minde, det gav over 50 mm i løbet af dagen, og en 85 - 90 mm i døgnet.

Erik fik fuget gulvfliserne. Mathias fik trukket elkabel til toiletrummet, og der var igen nogle på loftet og pakke gamle ting. Det har givet lys til køkken og bryggers, at pladerne er fjernet fra vinduerne, og der er kommet ruder i.

25. juli 02: Denne aften er vejret fint, og vi går i gang med at rense gårdspladsen, for det ukrudt, der havde vokset sig stort. Der blev også rettet op på stemmuren i forlængelse af laden, det er rart at se, når der kommer kant i det, der bliver lavet. Den nye buskrydder kom også i brug, ukrudtet i abildgården har vokset sig stort i den våde tid. Der var også nogle gæster, der

var meget interesserede, det er en fornøjelse at vise rundt og fortælle, når spørgelysten er stor. Plænen blev klippet med Peter ved rattet.

1. august 2002: En meget varm dag. Denne aften var det gårdspladsen på sydsiden og møddingstedet, der blev ryddet for ukrudt, der blev også rensset langs sydmuren. Der gemmer sig rigtig mange af de såkaldte dræbersnegle i alt det store ukrudt, der står i abildgården. Kronborg meddelte, at det ikke ville vare så længe, inden håndværkerne kunne begynde arbejdet. Der var gæster.

8. august 02: Igen en fin sommeraften. Kronborg havde bedt om at få pudsningen af sydmuren, det fik han. Tømmerne har understøttet loftsbjælkerne. Der blev lavet hul i loftet, så de store dele kan komme ned. De to murere begyndte at lægge sten foran toiledøren, så en kørestol kan køre ind. Der blev kørt med plæneklipperen, hvor den kunne køre, så det bliver nemmere at færdes.

Der blev også fortsat med at rydde i abildgården.

Jeg kunne tænke mig at nævne navne på de trofaste, der møder og sørger for at den gamle gård bliver rettet op:

Mathias Grau, Jørgen Sarsgaard, Aage Johansen, Peter Matthiesen, Michael Panduro, Andreas Andresen, Hans Jessen, Christian Jessen, Christian Hansen. Johannes holdt op, han var ellers god til mange ting. Men så er Erik Lyng og Peter Jensen kommet til, de er begge murere.

Der har i årenes løb været andre, men dette er holdet sommeren 2002.

Der ryddes op, klar til mureren

15.08.02: Flot sommeraften. Der blev slået græsplæne, og så begyndte man på at rive sydmuren ned og rense sten, så der er plads til, at murerne kan begynde opbygningen, forhåbentlig inden alt for længe. Der var gæster.

22.08.02: Smukt varmt sommervejr. Vi fortsatte med nedbrydningen af sydmuren. Man havde lånt Kims lille maskine til at fjerne alt det puds, der blev banket af stenene.

Kronborg var mødt, han var interesseret i fundamentet. Der var gæster.

Den 27. august 2002 begyndte mureren forberedelser til opbygning af gården.

29.08.02: Vi blev færdige med nedbrydningen af sydmuren, og fik ryddet grundstenen, så der er plads til murerne. Mathias meddelte, vi kunne få stenene af et hus i Himmarn, men vi skulle selv nedbryde dem og rense dem. Mathias havde klippet græs, og nu skulle han trække kabel til murerens blandemaskine.

5.sept. 02: Jeg var der ikke. Der var borgermøde i sogneforeningen.

Der blev fjernet skillevæg og nogle døre.

Så mures der

Den 6. sept. har Harri Hoffmann fra firm. Klaus Witte grundstenen færdig, og murerarbejdet blev påbegyndt.

Tømrerne har også været igang, der er gjort klar, så mureren kan få muret muren helt op.

12.09.02: Jeg var alene, ryddede lidt op.

Det øvrige mandskab var i Himmark hos Holger Hansen for at rense flensborgsten af et gammelt hus, hvor vi må få stenene til Jollmands Gård. I forvejen har de været der en eftermiddag.

19.09.02: Mandskabet er igen i Himmark for at rense sten, så jeg var alene, men der kom et par gæster. Det var mørkt, inden de gik, og da jeg var ved at låse døren, kom folkene også fra Himmark, det bliver tidligt mørkt nu.

Murene er nu snart oppe i fuld højde

været ude ved kvædehegnet.

Murerne har sydmuren bygget op, så man venter på tømreren med bindingsværket.

26.09.02: Arbejdsgruppen er stadig i Himmark, så jeg var alene. Det bliver snart mørkt nu, så jeg regnede ikke med gæster. Men så dukkede Kronborg op. Vi fik os en snak om opbygningen, og jeg fik vist ham abildgården. Han havde aldrig

Kronborg meddelte også, at der skal være pressemøde her den **2.10.2002. kl. 14.**

Billedet taler for sig selv

2. oktober 2002: Der var pressemøde på gården.

Anledningen var, at opbygningen nu er påbegyndt.

Der var mødt en mand fra Sydbank. Også Nykredit var mødt. De havde et bidrag med. Desuden kom en mand fra Brugsen, for at aflevere den lovede krone fra hver solgt flaske Nordals-vin. Der var folk fra fonden og en del fra arbejdsgruppen. Kim Madsen bød velkommen og J. Kronborg redegjorde for planen for opbygningen.

5. oktober 2002: Det var regnvejr, og gruppen er stadig i gang med stenrensning i Himmark. De mener, der kan blive ca. 9000 stk. sten.

12. oktober 2002: Det var koldt, godt arbejdsvejr.

Gruppen er færdig med stenrensning i Himmark, ca. 10.000 sten. Der blev ordnet forskelligt, der

blev malet loftsbrædder til toiletrummet, der blev begyndt på en anden stalddør, der blev gjort forberedelser til at få vinduerne gjort tætte i det røde hus, og der blev ryddet op efter tømrerne, der har fået gavlens bindingsværk sat op, og den indvendige dør til toiletrummet.

14.10.02: Har stenrensegruppen fået stenene fra Himmark pakket på paller, og fået dem kørt til Jollmands gård.

19.10.02: Der blev lavet stalddør, og de hjemkomne sten blev pakket ind, hvilket var lidt af et kunststykke, presenningen må jo ikke blafre og spolere folks nattesøvn.

26.10.02: Bygevejr efter regn. Arbejdsstyrken var ikke så stor. Der blev arbejdet med forskelligt, loftsbrædderne til toiletrummet blev malet, andre rensede vinduer for ituslået glas, og der blev målt til nyt. Der blev repareret stalddøre, og tættet et hul i træbeklædningen i laden.

2. november 2002: Godt arbejdsvejr. Man fortsatte med at reparere døre og der blev sat glas i vinduer, vi forbereder os til vinteren. Andre var beskæftiget med toiletrummet. Der var også en gæst.

9.11.02: Det var nogenlunde tørvejr efter kraftig regn, så det var indearbejde. Først blev vores pausestue flyttet fra soveværelset til dagligstuen, her kan der fyres i kakkelovnen. Kronborg var her, der blev sorteret i gammelt træ. Døre, luger og andet med beslag blev sorteret, noget gemt og andet

læsset på Christian Jessens vogn. Et par mand gjorde klar til at lægge loft over toiletrummet.

Den 16.11. Tømreren havde sat en ny dør i ind til toiletrummet. Peter Matthiesen havde sin trailer med, og han tog plæneklipperen med i vinterhi. Et par mand lagde loft over toiletrummet, et andet par lappede dør, dørene er efterhånden til at åbne og lukke Andre

sorterede gamle håndredskaber, der er meget, der skal væk. Der kom også en del gæster, der skulle vises rundt.

23.11.02: Det havde regnet stærkt, men blev dog mest opholdsvejr, så de, der arbejdede med døre, lavede døre. Andre fik lagt loftet over toiletrummet og fik lagt isolation. Sarsgaard fik sat glas i. Der blev taget bund ud af et par olietønder, hvor man kan samle det gamle jern, der ligger en del af, som ikke er til noget.

30. november 02: lidt finregn. Jeg var der ikke. Der blev hentet et juletræ, som blev sat op og fik lys, meget pænt. Der blev fortsat ryddet op i rummet i laden.

7. dec. 02: Det blæste og var koldt, så lidt varme i kakkelovnen til pausen var godt. Tømrerne har rejst gavlen. Mathias var i gang med varmen i toiletrummet. Den nye dør blev malet rød. Der

blev kørt et læs halve mursten, vi selv har modtaget, over til Kim. Og som sædvanlig: tættet lidt og ryddet lidt op.

14.12.02: Der blev ryddet op efter håndværkerne, som har lagt tag på det rejste. Mureren havde gjort klar til at mure. Der blev igen kørt halve sten bort. De var fastfrosset, så der skulle lidt håndkraft til læsningen. Der blev arbejdet videre i toiletrummet. Der var også gæster.

21. dec. 2002: Fint vejr, det var tørt. Vi fik fjernet blade i og omkring møddingstedet og i porten, så mente vi, at vi med god samvittighed kunne gå ind til gløgg og æbleskiver.

Mureren har fået gavlen muret op.

28.12.02: Jeg var der ikke. Der var nogle til at tage sig af gæster, hvis der kom nogen.

2003

4. januar 2003: Frost og sne. Der blev ryddet sne. To traktorer med skovl lavede kørebane. Der blev ryddet sne på loftet i det røde hus, og der blev tætnet så godt, man kunne. Mathias fik varmen i toiletrummet sat til. Skabet fra forstuen blev flyttet over i det røde hus. Forskellige ting blev ordnet.

11.01.02: Vintervejr. Det er begrænset, hvad der kan laves, men Mathias og hjælpere var i toiletrummet, der er endnu en del el-arbejde. En dør af gode brædder blev skilt ad, og forskelligt andet.

18.01.02: Fint arbejdsvejr, det er tørt. Claus Witte har læsset sten af, dem fik vi sat i hus. Pladerne på østgavlen, der nu er inde i huset, blev taget ned. Vanduret blev monteret.

25.01.03: Lidt blæsende. Der blev arbejdet med at rydde det gamle loft. Det, der skulle gemmes, blev støvet af og båret op på det røde hus' loft. Jeg ved ikke, hvad dette store loft efterhånden ligner. Det, der ikke skulle gemmes, blev læsset på Chr. Jessens vogn til afbrænding. Der var gæster.

1.02.03: Der var faldet lidt sne, der måtte fejes gangsti. Det gamle loft blev tømt, der kom et par kister ned, som blev fragtet over i det røde hus, en stor kasse med perlekranse og ellers forskelligt. Man begyndte også på at bryde loftet ned.

8.02.03: Der blev igen brudt loft ned, og brædderne kørt til afbrænding. Man skulle den dag holde tidligt fri, da flere skulle til en fødselsdag.

15.02.03: Temp. omkr. 0°. Vi var ikke så mange, nogle var til nabobegravelse. På gården fik Erik sat skik på kakkelovnsstuen, der kom styr på brændet. Derudover blev der sorteret jern fra hestestalden. Kronborg kom også, der blev snakket lidt om fremgangsmåden.

22.02.03: Gråt frostvejr. Man fortsatte med at sortere i hestestalden. Mathias og Peter trak ledninger og installerede lys. Andreas målte og søgte brædder til vognporten.

1.03.03: Det blæste og var koldt. Der blev igen ryddet ud, hestestalden er igen ved at ligne en stald. Et gammelt komfur blev gemt, og der blev læsset et læs gammelt træ.

8.03.03: En smule regn. Vi var ikke mange, men der blev ryddet ud i det gamle Clausen-hus. Der blev læsset et stort læs træ. Der kom et pænt bihus frem. Vi kan nu se maskinerne fra den anden side.

15.03.03: Vejret var igen fint. Der blev læsset træ, der kom også en kakkelovn ud af gemmerne. Kronborg så ind, han gav fornyet håb.

22.03.03: Solskin. Det er nu forår. Der var ikke så mange på arbejde. Der blev taget sten ud af det gamle hus, andre malede loftslister, og der blev gjort klar til at mure nogle udfaldne tavler.

29.03.03: Der blev igen fjernet sten fra det gamle hus, Kronborg var der også. Murerne havde fået mørtel og begyndte at mure tavler. De store sten på hjørnet ved toiletrummet blev flyttet for at murerne kan komme til at flække.

7.04.03: Sol og blæst. Murerne murede, der blev kørt skrot bort, leveret til Kim. Staldrummet, hvorfra der er ryddet forskelligt, blev rensset og fejjet.

12.04.03: Igen en god arbejdsdag. Der blev igen arbejdet med at få træ og sten ud af det gamle hus, mens Peter Jensen var alene med tavlerne. Gartner Samuelson og Kronborg lagde planer for noget af udenomsarealet. Vinterdækket var taget af gavlen, den bliver flot, når den bliver kalket og malet.

Der plantes en lind fra Andres Andresen

19.03.03: Skarp vind fra nordøst. Der blev plantet en lind fra Andreas Andresen. Man skulle holde lidt påskelørdag, men Erik var i gang med at mure i hjørnet af laden, hvor han så fik håndlanger- hjælp. Peter Matthiesen kom med plæneklipperen. Det var sidste lørdag, så skal der igen arbejdes torsdag aften. Det var samtidig sidste dag i det 5. år, torsdag er begyndelsen på 6 år.

Der er nu arbejdet i 5 år, så må det være tid at gøre en slags status.

Der arbejder nu en gruppe på 10 - 11 mand. Det er Andreas Andresen, Hans Jessen, Christian Jessen, Jørgen Sarsgaard, Peter Matthiesen, Christian Hansen, Mathias Grau, Erik Lyng, Michael Panduro, Aage Johansen og Peter Jensen.

Efter at have ryddet Thomsens skure, blev der ryddet gårdspladser for al bevoksning. De er holdt rene siden. Derefter kom turen til stald og lade, hvor der blev kørt læssevis af fåremøg bort.

Derefter kom turen til stuehuset, hvor der var meget uld. Der blev ryddet og flyttet med tingene.

Omsider kom turen til sydmuren og gavlen, der blev brudt ned, og nu er muret op igen.

Ind imellem har arbejdsholdet brudt gamle huse ned andre steder på øen for at få egetømmer og flensborgsten.

De fleste døre er ordnet, så de kan lukkes både op og i. Håndværkerne i gruppen har lavet toiletrum, og der er trukket elkabel og lavet noget lys efter Kronborgs anvisning.

Efteråret 2002 flyttede gruppen fra det gamle køkken til stuen i det røde hus.

Så vidt så godt, men der ventes på flere fondspenge.

Jørgen Sarsgaard har styr på gæsterundvisninger, han må jævnligt hen og vise rundt.

Han passer på øllet, køler det i varmen og tempererer på kolde dage.

Christian Hansen har fotograferet gennem alle årene og leveret billedmateriale som dokumentation.

Andreas Andresen og Hans Jessen stiller ofte med traktor.

Den 24. april 2003: Torsdag aften, en smuk aften.

Der blev muret, og der blev sorteret sten af det gamle hus. De store sten ved stuehuset blev fjernet, og et par træer blev ryddet. Der blev gjort klar til at lægge loft over toiletrummet,

1. maj: Det var regnvejr.

Der blev ordnet forsk. Erik klinede, andre fik savet træet, der blev ryddet sidst, i stykker og toppen fjernet. Andre blev færdige med at rydde gangen mellem det gamle og det røde hus, men så var vi også våde.

8. maj: en smuk aften.

Træet fra sidst blev fjernet, og der blev fuget. Der blev ordnet stenmur i forlængelse af laden, det kunne se ud til, at der har været en stenkiste i hjørnet. Der blev hentet en plov ved Verner Grau.

Der var sprøjtet på gårdspladsen.

Den 15. maj:

Murer- og tømrerarbejdet er færdigt. Der mangler fugningen

Da gruppen mødte på arbejde var der sat vinduer i sydmuren. Det er fine vinduer.

Erik fortsatte med tavlerne, der blev klippet græs, det er der blevet flere gange. Nogle ryddede forsk. steder, resten arbejdede med stenmuren og stenkisten. Vi fandt frem til, at brostenene på hjørnet viser afløb mod stenkisten.

22. maj:

Samuelson har været her med en mand med en gravemaskine, der er blevet planeret på øst og sydsiden. De gamle maskiner har fået en plads ved den liggende eg. Egen er blevet mere synlig. Denne aften blev der ordnet tag, der blev klinet, stenkisten blev genetableret, hvortil der blev kørt

med sten. Nogle dage der forandrede gårdens udseende.

29 maj: Helligdag, ingen på arbejde.

5 juni:

Den lokalhistoriske gruppe var på udflugt, kom sent hjem, men nåede dog at få lidt fra hånden på gården. Stenkisten blev færdig. Der blev også klinet og forskelligt. Den planerede jord var blevet harvet. Der var gæster.

En gammel stenkiste renoveres

12. juni:

Der blev klinet, der blev hakket og revet på gårdspladsen i anledning af, at der skal være åbent hus i weekenden. Der blev lagt loft over toiletrummet, og der blev samlet sten.

Den 19. juni:

Der var en rendegraver, der planede det afskrabede stykke pænt af. Andreas havde en slamsuger med der blev tømt to brønde. Op af teglstensbrønden

Brønden tømmes af slamsuger

blev der trukket et gammelt træ pumperør (sugerør) der foreløbig blev lagt i skygge. Der fortsattes

Træpumperøret i fuld længde

med at kline på laden, og der fortsattes med loftet over toiletrummet. Det pynter nu.

Den 26. juni 2003: En fin sommeraften. Der blev klinet, nordsiden af laden blev færdig. Der blev isoleret loft i toiletrummet, og der blev samlet sten efter harvning. Der blev også fjernet et læs træ fra skuret.

Den 3. juli: vejret var ikke af de bedste,

det havde regnet, og det blev regn igen.

Der blev dog lavet en del. Først og fremmest blev der pyntet på laden. Murerne understøbte og klinede på østgavlen, andre kalkede og malede på nordsiden. Man kan sige, der kom kulør på. Der var knækket en gren af mirabelle-træet, den blev fjernet. Der blev samlet sten, og der blev arbejdet i toiletrummet.

Den 10. juli: Jeg var syg. Det var en smuk aften.

Det ligner et kunstværk

Øllet kunne nydes i det fri. Man fortsatte de påbegyndte arbejder. Man enedes om at købe grus til at lægge under tagdryppet. **17. juli:** På grund af regn er der afbræk i høsten, der ellers er begyndt. Derfor var der godt mandskab.

Der var leveret jord og grus. Jorden blev brugt til at planere hjørnet ind mod nr.13, det var der nogle i gang

med. Andre lagde grus under tagdryppet langs laden, hvor andre kalker og maler.

Murerne arbejdede på østgavlen.

Den 24.07.03:

Der blev igen klinet, og der blev malet færdigt på nordsiden af laden. Den er ikke til at kende igen.

Der blev ordnet forskelligt andet. Arbejdsstyrken var ikke så stor den aften.

Væggen bliver kalket

Den 31. juli: en varm aften.

Der blev igen rettet op på tavlerne mellem bindingsværket, og der blev kalket og malet. Der blev også arbejdet i toiletrummet. Der blev jævnet jord, og der blev luget.

Den 7. 8. 03: Igen en varm aften i denne varme sommer.

Tømreren har nu fået sat døre i det nybyggede,

der skulle males, så Mathias var i gang med penslen. Der var også nogle sten, der skulle renses og fjernes.

Der blev arbejdet videre i toiletrummet. Der blev kalket og malet, Erik var der ikke, så der blev ikke muret. Michael sprøjtede. Arkitekten sorterede tømmer

14.08.03: Det blæste og temperaturen var faldet nogle grader.

Murerne har begyndt at fugede de nye mure. Erik murede igen, og der blev kalket og malet. Andreas lappede en luge. Mirabelletræet blev savet ned, grenene var knækket under vægten af frugten.

21. august: Sommeren er nu mere normal, overskyet, men kun få dråber regn.

Andreas pløjede en fure og fik lavet skel til nr. 13.

Stubben af mirabelletræet blev ryddet, der blev klippet hæk, der blev også klinet og kalket. Efter pløjningen kom Andreas og Christian i gang med at ordne porten foran vognene, græsplænen blev klippet. Kronborg sorterede træ fra foderloen.

28. august: gråt og mere køligt.

Peter meddelte, at toilettet er færdigt. Der var harvet, det så nu helt godt ud, der blev gravet og samlet sten. Der blev kalket og malet.

Christian Jessen fik læsset et stort læs af det tømmer, der lå på gårdspladsen, på sin vogn.

Den 4. september 2003:

Der blev igen gravet og jævnet bag den gamle lade. Der blev luget. Ved vejen blev der gravet

ned til murens underligger, og der blev muret og malet, og der blev arbejdet med porten. Det bliver nu tidligt mørkt.

11.sept.: Igen en fin sommeraften.

Der blev igen fjernet træ, det hjælper på gårdspladsens udseende. Porten blev færdig og hængt på, der blev taget mål til den næste. Der blev luget og ryddet ved "E karonkel". Murerne er i gang med murværket ved fülladen og toilet døren. Det bliver nu tidligt mørkt, så vi holdt ølpause, da det blev mørkt.

18.09: Igen en rigtig lun sommeraften.

Vi var ikke mange, det er så tid. Murerne fortsatte, hvor de slap sidst, og andre kørte det frasorterede bindingsværk om under halvtaget, hvor det blev lagt pænt hen. Mathias ordnede el i toiletrummet.

Opgravningen langs vejen færdig

Den 25. sept.: Det er blevet køligt.

Den opgravede jord langs gaden blev fjernet, samt stenene, der lå der. Der blev fundet en rist ved nordenden. Erik fik tættet over døren til toilettet. Mathias arbejdede med el.

Andre rensede gårdspladsen for ukrudt.

Det var sidste aften, nu bliver det lørdag formiddag.

Den 4. oktober: lørdag formiddag, en smuk formiddag.

Afløbskanalen blev rensed op, og der blev arbejdet med vognporten. Lasse Schmidt mødte op med en traktor med fræser, og det planerede jordstykke blev fræset med henblik på græssåning.

Den 11. 10.: Det har nu regnet, og der er fugtigt, hvor der er fræset, der ellers ser pænt ud.

Der blev samlet sten. Den anden halve port blev lavet færdig og hængt på plads. Det blev så pænt, så man nok også ordner døren.

18.10.: Køligt gråvejr.

Det blev forsøgt at jævne fræsesporene, men det var for vådt, der blev lavet nye spor. Men så blev træpumperøret, der blev taget op først på sommeren, sat ned igen. De store stenpæle, der danner skel mellem "e brogård" og "e affelgård" blev rettet op. På nordsiden ind mod nr. 13 blev der samlet sten og revet, så det er klar til græssåning. Vi fik også fjernet ukrudt langs det nymurede.

25.10.:

Jeg var der ikke, men der blev lagt trappesten foran de nye døre, og der er arbejdet videre med port og dør. Porten er færdig nu, og ser godt ud.

1. november:

Stenstakken ved døren til toiletet blev fjernet, der blev ryddet op og fjernet grene. Andre fik afsat linien til hækken. Der blev også flyttet tømmer. Der blev arbejdet videre med døren. Da

alt er skævt, er der meget tilpasning, før man kan hænge døren på plads.

8.11.: Vejret var blæsende.

Høvenderen, der har stået så forladt, blev sat op i række med de andre vrag. Resten af det gamle tømmer blev lagt ind under halvtaget. Døren til vognporten kom på hængsler, så der nu kan lukkes ordentlig af for vognene. Der er lavet et pænt stykke arbejde.

15.11.: Igen godt arbejdsvejr.

Nogle gjorde klar til at juletræet kan blive stillet op. Andre plantede tjørnehæk i skellet til nr. 13. En mand fra Skov- og Naturstyrelsen har godkendt det nybyggede.

22.11.: Lidt regn.

Port og dør til vognporten var blevet malet, den er nu færdig. Hækken blev færdigplantet, og der blev pudset og tætnet ved toilettdøren.

29.11.: lidt rimfrost.

Der blev hentet et juletræ, der blev stillet op midt på gårdspladsen, lyskæden blev lagt på træet, så det er klar til at tændes. Andre gik i gang med det bindingsværk,

der skrider ud imod Damgade, det bliver stivet af.

6. december: det blæste og var koldt.

Afstivningen af bindingsværket, der var skredet ud blev videreført, det påbegyndte blev afstivet, der blev savet rent forneden og sat et stærkt stykke under, og det blev så tøjret indvendig. Der blev også flyttet tømmer fra foderloen til skuret omme bagved. Lyskæden på juletræet måtte også efterses efter nattens storm.

Den 13. december: Der var regn og blæst, et dårligt arbejdsvejr, det kom mest til at foregår inden døre.

Der blev dog trukket en stolpe mere på plads, af dem i muren ud til Damgade. Andre sorterede tømmer i foderloen, afmonterede beslag og noget blev savet til brænde. Man begyndte at lave en anden dør til foderloen.

20.12.: Det var fugtigt vejr, men denne dag holdt vi os inden døre.

Støttegruppen gav smørrebrød. Jørgen Sarsgaard havde pyntet et festligt bord, og havde også sørget for brødet, der var godt. For første gang i arbejdsårene, har arbejdsgruppen nydt noget af støttegruppens midler. Brødet blev nydt.

Åge berettede: Skov- og Naturstyrelsen har bevilget penge (deres del) af færdiggørelsen af stuehuset.

Christen Jessen var der og berettede om sin mellemkomst, hvordan han gennem bekendtskaber kunne trække lidt i trådene til den fond med pengene.

Toiletrummet er blevet malet, rummet skulle nu være helt færdigt.

Den 27. december, sidste lørdag i 2003:

Jørgen og Mathias var til stede i vagtstuen, hvis der skulle komme en gæst. Jeg var der ikke, men der var andre af holdet, der besøgte den.

2004

Den 3. januar: Det var blevet vintervejr.

Nogle fik fjernet juletræet, der nu havde udtjent. Andre lavede brænde af det dårligste bindingsværk, og der blev arbejdet videre med halvdørene til foderloen

10.01.: Det blev en lidt anderledes dag, for der var gæster at vise rundt. Peter Matthiesen kom med en stor brændeovn til vores stue i det røde hus. Murerne gik straks i gang med at lave fundament. Der blev også arbejdet på foderlodøren. Kronborg var til stede, han ville gerne have en mur nedbrudt.

Der leveres et læs tømmer i gården

17.01.: Der blæste en kold vind. Der blev igen arbejdet med at flytte bindingsværk fra foderloen, det er mange stykker at slæbe bort. Der blev også arbejdet med døren, det tager megen tid at tilpasse halvdørene til de skæve huller, hængsler må flyttes og rettes. Man begyndte at bryde muren ned mellem forstue og spisekammer.

24.01.: Der lå lidt sne.

Den nyindsatte store ovn gav god varme. Der blev sorteret bindingsværk, fjernet søm og beslag. Der er meget arbejde i det gamle træ, der bliver flyttet og stablet. Halvdøren blev også færdig.

31.01.: Regnvejrr.

Jeg var der ikke. Man er færdig med at nedbryde muren til spisekammeret. I foderloen er der igen arbejdet med tømmeret, sorteret og trukket søm og beslag ud. Træværket foran hestene er brudt ned.

7.02.:

Der blev banket pus af væggene i forstuen og det nedbrudte kørt bort. Kronborg så ind, han var ikke begejstret for nedbrydningen af træværket foran hestene. Man fortsatte med at trække fremmedlegemer ud af tømmeret.

14.02.: Der måtte tages en spån af de reparerede døre. Efter den regnfulde tid kunne de ikke være i dørhullerne. Der blev læsset et stort læs af det kasserede bindingsværk. Kronborg var der og gav ordre om, hvad vi måtte gå videre med, og hvad vi skulle holde os fra, til han havde set nærmere på det.

21.02.: Lidt frost og solskin.

Den gamle mur mellem forstue og det såkaldte brudekammer blev nedbrudt og kørt bort. Et par mand med motorsav tyndede ud i abildgården. Man begyndte at tage ned over kostalden.

28.02.: Frostvejr.

Der blev ryddet kraftigt op i abildgård og egne langs Damgade. Bent Samuelson brugte motorsaven i abildgården, hvor han savede det tørre og andet overflødigt bort. Peter og René savede de nederste grene af egne, det gav lys begge steder. Foderloen blev tømt for det sidste

træ.

Der var nogle mænd med Kronborg i Oksbøl hos Jes Erik Grau, hvor de hentede en væv .

6. marts 2004: Let frost, fint arbejdsvejr.

Der blev ryddet i abildgården. Bent Samuelson var der med sin langskaftede sav, så han kunne tynde ud i toppen. Der blev kørt træ bort.

Man begyndte at rense op i den losseplads med sten, tagpander og andet skrammel.

13. marts. Det var regnvejr, så det meste arbejde foregik inden døre.

Bent Samuelson var dog ude og save lidt i abildgården. Inden døre blev loftstrappen taget ned, og komfuret blev taget ned. Der blev læsset et læs sten, der blev kørt bort.

20.03.: Lidt regn.

Cementbåsen og forstuegulvet blev brudt op og kørt ud. De udfaldene sten ved Damgade blev ryddet bort. Kronborg kom og dirigerede, var der måtte laves.

27.03.: Gråvejr.

Den halve port i gennemkørslen var blæst ned, den blev ordnet. Der blev også fejlet lidt på "e brogård". Der blev gjort forberedelser til at ordne murværket i kisten bag toiletrummet. Samuelson

ordnede igen i "e affelgård". Kronborg havde pillet pladerne af bindingsværket på staldene, han havde travlt med at måle og konstatere.

3.

april 04:

Jeg kom forbi, arbejdet stod i påskens tegn. Der var kun få på arbejde, og kakkelovnen røg, så de ikke kunne se hinanden. Erik var dog i gang med at kline revnen i pudset, skorstenen blev tømt for sod i bunden, og der blev fejjet, klar til at tage mod påskegæster.

PÅSKE-LØRDAG var arbejdsfri.

Sarsgaard ville være der, ifald der skulle komme en gæst. Men Mathias var også i gang. De fik startet havetraktoren, og med Peters nye aggregat monteret, rev han grene sammen og jævnedede til græssåning. Hver eftermiddag i Påsken er der åbent for besøgende, efter anmodning fra Turistforeningen.

Gården blev ret godt besøgt.

Den 17.04.: Fint arbejdsvejr.

Der blev revet og samlet sten øst og syd for stuehuset, og der blev sået græsfrø. Derefter blev der tromlet. Det vil komme til at se godt ud. Når græsset kommer op, kan det blive en smuk plæne, der skiller hus og det lidt mere vilde, der må vente lidt endnu med at blive kultiveret.

Torsdag aften d. 24.04

var vi en tur på Tvendalsgård. Den skal nedbrydes, og Kronborg mener, vi kan bruge noget derfra.

Derefter blev der revet og ryddet i abildgården på Jollmands gård.

Den 29. april 2004: Det var blæsende og koldt.

Afløbsrenden blev rensset op, og der blev fejjet op andre steder. Erik og Peter lagde tømmer, hvor det manglede, under muren ved Damgade, så det er klar til murene.

6. maj: En grå, lun aften.

Vi var ikke så mange på arbejde. Der blev luget og hakket. Vi brugte de store græstotter til at tætte det spor, regnvandet

havde lavet i det nysåede græs, og så blev der lavet kant på stien rundt om huset. Vi fik også hakket rent i den nyplantede hæk, der gror fint. Den nysåede plæne står nu fint syd for huset.

Den 13. maj: En smuk aften. Aftenen før kronprins-brylluppet.

Der blev muret på Damgadesiden, der blev lagt brosten foran toilet døren, der blev luget og ryddet op i staldene.

27.05.: En pæn sommeraften.

Der blev arbejdet videre med brostenslægningen ved toilet døren, der blev muret på de udfaldne tavler langs Damgade, og der blev hakket og luget, så vi tager roligt imod pinse.

3.06.: En rigtig sommeraften.

Der blev rejst en flagstang. Andreas blev færdig med brolægningen foran toilet døren, og der blev hakket og revet og klippet hæk, det skal være pænt, der skal være pressemøde næste dag.

Den 4.06.: pressemøde.

10.06.: En smuk sommeraften.

Der blev arbejdet med bindingsværket ud mod Damgade, klargøring før murearbejdet. Der blev hakket ukrudt i hækken. På

karonkel-grunden blev der begyndt på oprydning.

Den 17. juni: Det var regnvejr, der dog holdt op, men det blev indearbejde.

Der blev muret på de huller, der opstod i muren ind til kisten, da der blev lavet toiletrum. Der blev der sat spejl op. Endvidere blev der ryddet på kostaldloftet, og loftet

over hestestalden blev fejlet. Kronborg kom med en form til lersten. Det er tanken, at arbejdsholdet skal stryge stenene, der skal bruges hen under stråtaget.

24.06.: Regn og blæst.

Der blev muret videre på hullerne i muren bag toilettet.

”E Slye” (stænget) over kostalden er taget ned, så der er frit udsyn op i tømmeret. Det lag, der lå på ”slyene”, blev hentet til bål. Der er nu næsten færdigfejlet i stald og foderlo

1. juli 2004: En fin sommeraften.

Den gamle traktor, der er kommet fra Brushøj, blev transporteret hen til de andre gamle maskiner. Et hold var igen i gang med at reparere på muren langs Damgade. Det sammenfejede fra foderloen blev trillet ud. Kronborg gav anvisninger, og der blev brudt hul i de sidste lofter, for at man kan understøtte bjælkerne.

TV Syd har været på besøg.

Den **8. juli:** Tømmerne har begyndt at afstive taget. Kronborg har snore trukket på langs og på tværs. Der blev muret tavler ved Damgade. Den store kiste bag toiletrummet blev ryddet, de mange ringe kom ud, og der blev planeret, så det er til at gå der. Der blev læsset et læs gammelt træ, og vinduerne i den grå mur kom ud. Der blev brudt mere ned, der skal give plads til tømmerne.

15.07.: Fin sommeraften.

Der blev igen muret langs Damgade, og der blev nedbrudt et stort hul i den gule mur og rensset sten.

22.07.: Igen en flot aften.

Høsten har begyndt, så vi var ikke så mange. Der blev muret langs Damgade, der blev rensset sten, og et par hold gæster blev vist rundt.

29.07.: En god høstaften.

Der blev igen lappet på muren langs Damgade, og der blev rensset sten, stuehuset er nu næsten et stort hul.

5.08.04: Det var varmt.

Man fik nu resten af muren nedbrudt og stenene rensset.

12.08.: En gravemaskine havde halet grundstenen op, den blev nu slået i

stykker med lufthammer og sorteret. Erik murede tavler ved Damgade.

19.08.:

Man begyndte på at bryde skorstenen ned. Der blev lagt stige op, og man lagde et rør op, som stenen kunne glide ned igennem og ende i en container fra Hess, der var sat under. Støtte- gruppen er nu ved at være klar til at tage imod håndværkerne.

26.08.: Det var regnvejr.

Murerne har lagt grundstenen.

Skorstenen kom ned til loftet.

Bindingsværket blev fjernet hen til stalden.

2.09.04:

Skorstenen blev ryddet til bunden. Kronborg var der og gik forrest. Han målte, fotograferede og noterede. Der blev også arbejdet på muren ved Damgade.

9.09.:

Der var ikke så mange på arbejde. Gulvet i køkkenet blev brudt op, og stenene gemt væk. Der blev også arbejdet på muren ved Damgade, det arbejde nærmer sig afslutning, så der kan kalkes og males.

16.09.: Igen blev der pyntet på muren ved Damgade. Trappestenen og andre grundsten blev brudt op for at give plads til det nye tømmer.

23.09.: Det bliver nu tidligt mørkt, så der skiftes til lørdag formiddag.

Denne aften blev der gravet ud til grundstenen, og Erik reparerede på hjørnet ved Damgade.

Den 22.09 var der nogle stykker af gruppen

på Cathrinesminde for at lære at lave tørrede lersten.

2.10.:

I ugen der er gået, har tømmerne fået bindingsværket sat op. Vi var ikke ret mange på arbejde den dag. Vi fik ryddet op i den første bås i stalden, og et stykke mur fjernet.

9.10.: I dag er det mandskab, der har tid, på Cathrinesminde Teglværk for at lave lersten.

Peter Matthiesen og jeg var på gården, der kom et par gæster. I ugen, der er gået, har murerne lagt grundsten under bindingsværket.

16.10.:

Der blev ryddet fra følladen, der renses op i grøften langs Damgade, og Erik fik lagt sidste hånd på det store opretningsarbejde, der laves langs Damgade. Der blev berettet om vellykket arbejdsdag med stenstrygning på Cathrinesminde.

23.10.:

Der blev lagt et lag grus i grøften, der er gravet langs Damgade.

Kronborg var der, han sorterede træ fra, der skulle gemmes. Så blev der

savet brænde. De gamle vinduer i følladen blev læsset på trailer og kørt bort.

30.10.:

Der blev kalket på muren langs Damgade, hvor murerne havde fået tætnet alle revner. I stuehuset blev der ryddet ud og gemt væk. Der er jævnet, så murerne kan komme til. De er ventet. Kronborg fik et stort læs på traileren.

6. november 04:

Murermesteren har nu begyndt at mure tavler i bindingsværket.

Der var ikke mange mødt i dag, men der blev kalket, og der blev ryddet i stuen i det røde, det tager tid at få ryddet der.

13.11.:

Der blev igen kalket og der blev ryddet og sorteret i stuen, Chr. Jessen fik læs på traileren. Der blev også påbegyndt udtagning af tærskværket i loporten.

20.11.:

Tærskværket kom ud. Det er meningen, at de mange flensborgsten, der står ude, skal ind, hvor tærskværket stod. Stenene står på paller, men maskinen, der skal flytte dem, kan ikke løfte så mange, så der måtte stables om. Murerne var også i arbejde. Stormen havde fået en tavle til at falde ud.

I ugens løb har Haderslev museum gravet og fundet spor af tidligere bolig på stedet.

27.11.: I ugen der gik, er muren kommet helt op, og der er sat vinduer i.

I dag blev der hentet juletræ, som blev sat op. Der måtte dog laves en ny plads, da den gamle er i vejen for håndværkerne.

Flensborgstenene er kørt under tag, og der blev ryddet op på den gamle plads. Museet graver videre.

4.12.04: Fugtigt vejr efter regn.

Der blev rensset op efter mureren, så tagvandet kunne komme bort, der blev flyttet sten ind. Erik murede i følladen, han skulle også bruge sten. Heike var på kontrolbesøg. Der er stadig museumsfolk i huset.

11.12.:

Der var ikke mødt ret mange til arbejdet. Arkitekten var der, der blev snakket om museets gravearbejde. Jorden, der graves ud, bliver kørt ud i abildgården. Vi fik ryddet lidt derude, så noget af det gamle skrot begravnes

Den 18. december: Juleafslutning

De fleste af arbejderne var mødt. Carlo, vores videomand, var der også. Heike fra bestyrelsen gav kaffe med småkager. Sarsgaard havde sørget for smørrebrød, og der var øl og snaps. Vi havde et par hyggelige timer.

Før vi gik til bords, havde vi beset museets gravearbejde. De har fundet stolpehuller og kan nu danne sig et skøn over, hvordan gården har set ud i middelalderen. Jeg skal ikke skrive om det, der kommer en rapport senere.

Det var slut på året 2004.

2005

8.01.: Det var dårligt vejr, regn og blæst, senere på dagen fik vi orkanagtig storm.

Murerne har nu planeret meget af gulvet efter udgravningen. Vores murere murede igen i følladen for at få tætnet for isoleringen ind til toiletrummet. Juletræet blev fjernet, og nogle småting blev ordnet.

Der blev meddelt at nogle af mændene skulle møde en mand i Sønderskovenved " Krybily" for at se på ege.

15.01.: Stormen sidste lørdag blev til orkan og huset blev trykket en del mod nord. Håndværkerne fik rettet op og afstivet. Der er

lagt isoleringsblokke så langt, som museumsfolkene har gravet. De turde ikke være i huset, så de er ikke færdige med at grave.

Vi fik ryddet flere stubbe, og murerne murede bag toiletrummet.

Det mandskab, der var i Sønderskoven, fik lovning på 3m³ eg. Man enedes om at tage derud næste lørdag.

22.01.: Klart vejr med sol, et godt vejr for det mandskab, der skal til Sønderskoven for at save og hente eg. Jeg holdt ild i kakkelovnen. Peter og Christian så ind

inden lukketid. Murere er begyndt at mure skillevægge og skorstensfundament.

Den 29. januar 05: Der er frost og sne.

Der blev ryddet stubbe i abildgård.

Murerne var den dag tømrere, de tætnede ved toiletrummet. I det glatte føre er en bil kørt i muren ud mod Damgade, der er lavet to store huller. Mureren i stuehuset har pakket hele rummet i presenning for at holde kulden ude.

Museumsfolkene blev færdige den

25.01.05.

Den 5. februar.: Træet til "våtræ" blev savet i den rigtige længde, og der blev kløvet. Murerne ryddede i følladen, hvor de har muret.

12.02.: Der kom et lag tøsne.

Der blev ryddet op efter påkørslen på muren ved Damgade, og der blev sat plader for.

19.02.: Jeg var der ikke, men det meddeles, at der blev arbejdet med træet til ”våtræ”.

26.02.: Smukt vintervejr.

Der blev igen kløvet og arbejdet med træet til ”våtræ”. Mureren har efter endt ferie igen været der, mest pudsearbejde.

5.03.: Igen vintervejr.

Der blev arbejdet med at pudse ”våtræ”.

Jørgen Sarsgaard havde fået Peter Toft til komme for at se på størrelsen. Han kom, vi fik orientering om tækningen med kokosgarn og halmbånd. I stuehuset er mureren færdig med gulvunderlaget i hele husets længde.

12.03.: Stadig vinter.

Der blev trillet mursten ind, så Harry ikke skal spille tid på det. Stenene trænger også til tør luft. Et par mand var med Kronborg på Tvendalsgård. De så på nedbrydningen, om der er noget vi kan bruge.

Murerne er i denne uge begyndt at mure bageovn

19.03.: Igen klart vintervejr, men sneen er borte. Der blev igen arbejdet med ”vatre“, der er meget huggearbejde. Jørn jævned muldvarpeskud.

Mathias rensede en gruekedel for rust.

Bageovnen har fået form og er lukket.

26. marts: påskelørdag. Det var regnvejr.

Enkelte på arbejde. Der blev trillet sten ind og lavet andre småting.

2. april: Meget fint forårsvejr.

Der blev jævnet på indkørslen, der var kørt helt i stykker, da lastbilen med flensborgsten måtte læsse stenene af på græsset. Resten af disse sten blev slæbt ind i gården. Erik var i gang med "Vaartræ" (de træstykker, som holder rygningen fast).

Den 9.04.: Et fint arbejdsvejr.

Der blev igen arbejdet med "vaartræ", en del skal kløves en gang mere. Der blev også trillet sten ind til mureren.

Den 9. april 2005: Man kan se, at tømreren har været der, der er lagt nogle bjælker op.

Mureren har fået muret gruekedel og er begyndt at mure skillevæg mellem stuehus og kostald.

16.04.: Fint forårsvejr.

Resten af "vaartræet" blev kløvet, der blev jævnet i abildgården, og der blev trillet sten ind til mureren. Plæneklipperen skulle i gang, Rene var behjælpelig.

Mureren har begyndt at mure skorsten, røgkammeret er færdig. **Tømrerne er også i gang.**

Den 23. april 2005: Flot vejr.

Der blev trillet sten ind til mureren, der skal bruge mange. Der blev slået græs, andre ryddede op i det rod mellem stuehuset og den skillevæg i stalden, der var sat op for nogle år siden, den blev også taget ned.

Der var enighed om, at et hold skulle til Catrinesminde for at sortere sten onsdag den 27. april.

Det er nu 7 år siden gruppen påbegyndte arbejdet med oprydning og reovering af Jollmands gård. Men nu ses det tydeligt at der sker noget, som det tegner nu, ser det ud til at resultatet bliver godt.

Jeg ved ikke, hvor meget der bliver skrevet herefter. Jeg er blevet 86 år og går med en slidt hofte, så det jeg skriver nu, henter jeg ved at se hen til gruppen i pausen.

Jeg takker for godt samarbejde i de 7 år og håber, jeg stadig kan være lidt orienteret.

Ottende år.:

Jeg arbejder ikke med mere, jeg er nu 86 år og har måttet stoppe, men jeg har stadig interesse, så jeg ser der hen og får informationer.

Den 30 april 2005. Jeg var henne for at hente nyt, der ryddes op, og der blev brændt grene og forskelligt. De meddelte, der var blevet sorteret sten på Catrinesminde. Mureren havde fået sat stillads op til skorstensbyggeri.

Den 6 maj. Jeg var gæstevagt uden gæster, gruppen var på Tvendalsgård, for at nedbryde noget bindingsværk.

12.05 Arbejdsgruppen på Tvendalsgård. Det ser ud som tømmerne nu har fart på arbejdet med tømmeret, der skal i og under skillevæggene.

19.05. Holdet var igen på Tvendalsgård. På gården var Mathias i gang med plæneklipperen. men Kronborg var der også, også

Aage var der. Der blev målt og nivileret til indkørsel og parkering.. >Indkørsel fra Damgade. <

Tømmerne har fået lagt og rejst en del tømmer-

26.05 Michael klippede græs, og Jørgen tog mod gæster, resten af gruppen var på Tvendalsgård. De var færdige og kom med et læs bindingsværk og flensborgsten

Skorstenen er nu næsten i rygningshøjde. Piben skal mures på jorden og hejses op..

2.06.

Der er sat stillads op om stuehuset.

Arbejdsgruppen er nu tilbage på gården. Murerne gik i gang med at ordne hullerne, der blev lavet af bilen, da det var glat. Andre fejede og gjorde rent efter murer og tømmer, det så helt foranderligt ud – Også i stalden blev der ryddet og fejtet.

Mureren har flyttet stillads og murer på den anden skorsten.

9.06. Erik var i gang med at mure hullerne efter påkørslen. Der blev klippet græs, andre sorterede i det gamle tilkørte bindingsværk. Og så blev der rensed ud efter murer Harri, der nu har begge skorstene i rygningshøjde. Tømmeres arbejde skrider også fremad.

16.06

Erik arbejdede med hullerne. Harri har fået alt stillads fra skorstenen taget ned, og gruppen var i gang med rengøring, trække søm ud af de gamle bjælker. Der blev også klippet hæk og græs. Der havde været nogle på Catrinesminde, gjort sten klar til afhentning.

23.06. Erik havde muret huller i eftermiddags, han var der så ikke i aften, styrken var ellers i gang med at gøre rent ved den nye skel hæk, jeg så, det blev så fint, som det aldrig har været. Michael klippede nælder. Harri har

fået skorstenspiben muret op.

30.06 Murerne i støttegruppen fik hullerne i muren til Damgade muret op. Nogle hentede

presseninger ved Kirken. Ellers var man i gang med at bryde det gamle loft ned. Tømmerne er i gang med at lægge nyt loft, de er også i gang med at tage det gamle tag ned, ordne spær og lægge nye lægter. Harri har begge skorstenspiber muret og han har muret bue over bagindgangen

7.07 En lun sommeraften. Loftet over Kviesiden i stalden blev

taget ned, og skillevæggen mellem de to lofter blev også fjernet, og så kunne man fjerne de store bjælker, der lå på langs i huset over Kostalden. *Vores murere pynter på muren ved Damgade.*

Andreas fjernede et stort læs gamle brædder til afbrænding. Aage fik traileren læsset med gamle eternit plader til container pladsen. **Tømmerne har sydsiden lægtet.**

14.07. Murer Erik kalkede ved Damgade. Men ellers stod det på oprydning efter håndværkerne, der blev fejlet skovlet og kørt bort. Malerne har også begyndt.

21.07. Det har regnet kraftigt, og afdækningen var løs mange steder, der var vand på det nye loft, så gruppen måtte i gang med en bedre afdækning, og nu var vejret fint.

28.07, jeg var der ikke, men der berettes, der var ikke så mange mødt. Der blev rettet op på tagdækningen og ellers ryddet og slået græs.

4.08.05. Græsslåmaskinen var i gang. **Den aften blev der begyndt at samle > Vaartræet < til kobler.**

11.08. Der kalkes på laden, og der arbejdes videre med koblingen af > Vaartræ< Tømmerne har fået sat tømmer til skillevægge op mellem framgulv og køkken, og mellem framgulv og baggang.

18.08 Arbejdet denne aften er næsten lig med foregående aften, arbejdet med vaartræ og kalkning. Der blev også sprøjtet lidt. Murer Harri har fået stablet spidser på skorstenene, han har også fået lerstenene muret i. Der gøres klat til tækkefolkene.

Den 24.08 kl. 7 skulle skorstenspiberne løftes på plads Kranbilen kom, og efter nogle forsøg med at få bæregjorden rigtigt anbragt, gik det fint med at løfte piben op. Men desværre var den indvendige del muret for høj, så piben måtte tilbage på jorden, og murerne måtte lave lidt om.

Den 25.08.05 kom skorstenspiberne så på rette plads.

25.08 blev der ryddet op efter pibeflytningen, der var gammelt tømmer med søm, der skulle trækkes ud. Der blev også malet med rødt på bindingsværket langs Damgade, og der blev kalket på den store lade.

1.09.05 Tækkefolkene er i dag begyndt at lægge strå på huset. Støtte gruppen kalkede og malede rødt, muren langs Damgade er nu flot, andre måtte som sædvanlig rydde op, tækkefolkene hav smidt de pressendinger, der dækkede huset ned og dækket med egne, og så blev der børstet kalk og trukket søm af bindingsværket.

8.09. Der er i dag sat et hold tækkere mere i gang.

I arbejdsgruppen var der ikke mødt så mange, der blev lagt pressendinger sammen, dem tækkefolkene havde smidt ned, der blev også kalket.

Tømmerne har også været der, trappen til loftet er sat op, og der gøres klar til alkoverne.

15.09. Der blev sprøjtet kalkvand på det nymurede, og der blev begyndt på oprydningen efter tækkefolkene, der nu har nået rygningen på nord siden og er også godt oppe på syd siden. Pausen blev udsat til det var mørkt. Der var kun 4 mand på arbejde.

22.09 Tækkefolkene afsluttede i går, så i dag blev der ryddet op og kørt bort. Man nåede det lige inden det blev mørkt, så resultatet kunne ses, det er flot.

Vinduerne er også sat i. Jeg så en bil standse på gaden for at nyde synet.

29.09, Der blev igen ryddet op, den store stak sten blev sorteret og flyttet, også inde er der ryddet, der er pænt nu.

Den 8 oktober, det er nu lørdag formiddag, der er arbejdsdag, der var kun 4 mand på arbejde. Murerne i støttegruppen er i denne uge begyndt at pudse mure inde. Erik var i dag i gang med at smøre puds på.

Der blev flyttet sten og fejlet.

15-10. Murerne har i ugens løb fået pudset en stor del af de mure, der skal pudses,

også i dag var Erik i sving. Arkitekten var der, og den ældre Witte var der, så det videre forløb blev planlagt. Andre ryddede op, så der kan lægges gulv. Nogle af de nedbrudte ting blev gennemgået for gammelt beslag.

22.10 Murerne har nu pudset færdig, Erik var dog ved at glatte lidt. Men ellers blev der trillet sand ind, Gulvstenenes underlag. *Efter en lang solskinsperiode var vejret nu efterårsagtigt.* Mathias arbejdede med el tilslutningen og jordspyd.

29.10. Eltavlen med sikringer er sat op, og der

arbejdes videre med elinstallation.

Der er også i ugens løb lagt gulv i vævekammeret, og der begynder på det store gulv i e pissel <I dag blev der trillet mere sand og sten ind til Erik, der planer sandet og lægger stenene. Der blev også skåret sten i passende stykker til enderne.

Chresten Schmidt var der med rende-graveren og spredte sten af stendyngen, for at man kunne

finde piksten og brosten.

Den 5 november . - - Gulvet i e pissel er færdiglagt, en flot flade, også pige kammeret og spisekammeret har fået gulv. I dag blev der kørt sand ind til køkkengulv og framgulv. Erik pudsede. Der blev også kørt teglsten i hus. – Der var leveret et læs piksten og en grab ler.

12.11 Der var ikke mange på arbejde, der blev gjort rent på loftet, ja fejlet og rensset. Der blev trillet sten ind til Erik, der nu er næsten færdig med gulvene.

19.11 Hele gruppen var mødt. Erik var ved at lægge sidste hånd på Køkkengulvet, og ellers oprydning efter håndværkerne. Loftet blev gjort i orden efter tækkefolkene, der blev støvsuget, det ser virkelig flot ud under det nye tag. Maleren maler loftet i stuen grønt i e pissel rødt. Tømreren har også været der.

22 November Der var fuld

aktivitet af flittige fra gruppen. Der blev kalket og vores murere var i gang med pikstensgulvene.

Maleren maler.

26.11 Der var igen gang i pikstens lægning og kalkning.

Juletræet blev hentet, sat op og Mathias fik lyskæden lagt på. Maleren fortsætter, men det er en stor omgang.

Der blev aftalt: Der skulle hentes flensborgsten fra Sandveigård ruinen mandag.

3.12.05 Der blev igen gjort rent på det store loft. Pikstens belægningen er færdig. Der blev kalket og sprøjtet med kalkvand. Flensborgstenene, der er

hentet, skulle tildækkes. Malerarbejdet skrider godt, men tømreren er der ikke for tit.

10.12 Der blev fabrikeret en dør til hovedindgangen "midlertidig." Bindingsværket på nord siden blev malet. Inde blev der igen kalket, og ryddet op efter håndværkerne. Der er også i ugens løb hentet flere flensborgsten.

17.12 Juleafslutning. Der var dækket op i det nyrestaurerede køkken. Gruppen ÷ Michael, + Heike, Frede Witte fra fa...Witte, Kronborg og Christen Jessen, der er behjælpelig med at snakke med penge giverne. Det nu snart færdige stuehus blev beundret og kaldt flot.

Vi havde nogle hyggelige timer. J. Sarsgaard havde sørget for indretning og anretning.

ÅR 2006.

7 januar. Murerne var i gang med lidt afsluttende arbejder inde. Juletræet blev fjernet og lavet til brændsel. Andre var i gang med at bryde hængsler og andet beslag af stolper fra vinduer og døre. Der blev drøftet, om man kunne lægge brosten under tagdryppet langs muren på nord siden.

14.01 . Fordøren er isat, dog uden lukketøj. Der blev slebet teglstensgulve.

21.01. Der bliver igen slebet gulve, og andre pudser vinduer. Maleren har igen været der.

28.01. Det har nu været vinter et stykke tid, det hindrer udendørs arbejde. Så den dag måtte klaveret i det røde hus lade livet, og ellers den daglige fejning og oprydning.

4.02. Resterne af Klaveret og andet, der ikke var til noget, blev brændt af. På Klaverets plads blev der lavet en reol. Der blev begyndt at lave gelænder om loftstrappen..

11.02 Gelænderet blev færdigt, og en port blev repareret. Der blev stablet sten og fejjet. Gæster blev vist rundt.. Dagen før havde en mand fra Skov og Naturstyrelsen godkendte færdiggørelsen af stuehuset.

18.02, Det er oprydning og rengøring. Efter stuehuset nu er næsten færdigt er det mest småting, der laves.

25.02 Der blev arbejdet i sten. Et par mand flyttede stakken af piksten, andre rensede og sorterede flensborgsten. Jeg tog et billede af staldmuren, den er slem, det var godt, når der snart kunne arbejdes videre.

4.03 I dag lå der et lag sne. Den store busk for enden af det røde hus blev ryddet. Der blev rensat sten, den ene rugemaskine blev brændt.

11.03. En blæsende kold dag. Der blev udført forskelligt, nogle ryddede op i teglstensbunken, der blev klippet hæk, og der blev repareret bænke.

18.03, Et flot vintervejr. Arbejdet gik mest ud på, at rense sten fra muren bag det røde hus, og får ryddet gangen mellem de to huse.

25.03, Gangen mellem de to huse var nu ryddet, der blev sorteret gammelt tømmer, det bedste kom ind i gangen, og andet måtte gå til brænde. Man ryddede også i laden. Christian Jessen havde vognen fyldt.

1 april, der var leveret et læs flis, man lagde flis under skelhækken og der blev taget beslag af gamle døre, meget af det gamle er kun til afbrænding.

8.04 Dagen stod igen på oprydning og afbrænding af gamle stumper brædder, hvor man først fjerner det gamle beslag. Der blev jævnet og ryddet på nord enden af det røde, og

langs det gamle, hvor hyldebuskene blev savet ned

15.04 Påskelørdag, også den dag ryddes der op , man har også været i det røde hus, da der lægges planer om at afholde loppemarked..

22.04, Støttegruppen har fået et maskinhus ved Uldbjerg 41 til rådighed for Vogne og Redskaber, så bygningerne kan tømmes før håndværkerne går i gang. Man er i gang med at flytte.

Jørgen Sarsgaard har en del rundvisninger uden for åbningstiderne,

Desuden ordner

han en del praktiske ting.

Det var så sidste dag i det ottende år, men der er da også sket noget.

År 2006.

Den 29.04. Det var med stor spænding den gamle vogn og tærskværk blev arbejdet ud fra det sted, de har haft deres plads i måske flere menneskealdre. Der blev også ordnet under tagskægningen.

Den 4 maj **aftenarbejde**. Der blev repareret på tærskværket, der gik i stykker, da det blev trukket ud. Andre ryddede op, der gøres klar til at få skabe og kister tilbage til stuehuset. Der blev snakket om loppemarked den 1-2 juli.

11.05 Andreas har repareret tærskværket. Så det kunne transporteres. Laden bliver efterhånden

tømt, så tømmerne kan komme i gang.

Det store skab, der fyldte bagvæggen i det rødes forstue, kom ud, der var meget godt i skufferne.

18.05 Gruppen er delt, nogle tømmer lade og andre er i gang med at få kisterne klar til at komme over på det nyrenoverede loft. Der er meget at flytte frem og tilbage, og man finder meget både brugt og ubrugt.

1 juni. Tømmerne har nu afstivet under bjælkerne og ydermuren er fjernet, der blev ryddet op, så der bliver plads til et nyt fundament. Mathias smurte et par kister indvendig mod orm, og så blev de sat på loftet

8.06 flot sommervejr. Der blev igen taget skabe og kister ned fra det rødes loft. De blev pladseret, nogle kom på det renoverede loft, og Anne Jensine Mortensens brudekiste fra

1906 kom i "E Pissel."

15.06 Denne aften blev skillevæggen mellem hestestald og foderlo taget ned, muren, der under krybberne, var meget solid. Kronborg hjalp til, så alt gik, som det skulle. Mathias rensede og støvsugede skabe, der har været opbevaret på det rødes loft. Jørgen lugede ud i karonkelkulen, der var helt groet til, gæsterne kunne ikke se den

22.06, Mathias arbejder med rengøring af skabe og kister. Der blev begyndt på at rense op på afløbsrenden, når vandet fra møddingstedet skal bort, må afløbet holdes i orden. Der blev kalket øst gavlen.

29.06 Michael klippede plæne. Peter Matthiesen brugte buskrydderen på nældeerne. Erik L. og Peter J. var i gang med øst gavlen, en med kalkkost og en med malerpensel, der er prikken over i et. Andre var endnu ved renden.

Mathias behandlede de rengjorte møbler med en væske, der skulle forhindre ormegnav. Der blev talt om stort besøgstal, mest uden for åbningstiden.

6.07.06 Arkitekten er optaget af, at få staldene sat i den rigtige stand. Murerne er nu ved at være færdige med at male østgavlen, (Vore murere) flot Andre arbejdede med

tøj, der blev flyttet over i det "nye" gamle hus. Der var også mere at rydde op.

13.07 Der blev igen malet, andre ryddede i staldene, der skal være plads til tømmerne, der er ikke meget af det, der dur, det skal blot fjernes. Skillevæggen mellem foderlo og hestestald er fjernet klar til at tage mod nyt bindingsværk.

20.07 Det store plankeloft over hestestalden blev taget ned. Af andre planker skar man bordplader. I det røde hus tømmer man skabe og skuffer og støver af. Tømrermester Hardy Beck vil overtage de gamle smukke skabe, der trænger til en kærlig hånd.

Håndværkerne har ferie i denne tid.

27.07 Hardy Beck har hentet skabene, Der blev fejtet og sat borde op, der blev

skabenes indhold af porcelæn stillet frem. Andre ryddede op, og der blev hakket og fejtet.

3.08 Der var ikke mange på arbejde, men dem der var lugede, hakkede og rev, gjorde det pænt rundt om huset. Nogle brændte gammelt træ.

10.08 På det rødes loft blev der igen tømt kister og skrin, de blev halet frem fra deres pladser, de gøres klar til at komme over i det renoverede hus.

Det største mandskab hakkede, lugede og fjernede ukrudt, der var også tændt bål.

Murerne er begyndt at arbejde på stald muren.

17.08 Muren mellem karlekammeret og hjørne båsen blev brudt ned, og krybben kom fri i god behold.

Tømmerne er i gang med

bindingsværket, det er et stort arbejde at få det hele til at passe sammen, ydermur og staldenes skillevægge.

21.08 Tagpladerne blev taget ned, også spærene kom ned.

24.08 En smuk aften. Der blev fejret og ryddet op efter den sidste

nedbrydning, der var også noget at brænde. Den store lerklinede tavle, der var bragt med fra Elstrup, blev skilt af, leret kan bruges igen. Tømmerne har begyndt at sætte bindingsværket sammen.

31.08 Regnen har fået græsset til at gro, så der blev klippet og revet. Der blev ryddet op på staldgulvet, hvor der blev fjernet sten, og alle krybbesten skulle fjernes. Træ tømmerne ikke skal bruge fjernes. **Tømmerne er i gang med at lægge bjælker op.** Der skal jo også rejses tømmer i skillevæggene, så der skal være plads.

7.09.06 Der blev ryddet og fejlet, fjernet spånér, og flyttet overflødig ting, så tømrerne kan få plads.

Bindingsværkrejsningen tager form.

7.09.06 fortsat. Der blev sået græs, den varme jord og nedbøren gør, at græsset skal afrives og fjernes, det er blevet et problem, at holde det store areal.

14.09 Christian Philipsen er igen med i gruppearbejdet.

Det sædvanlige. Det gamle tømmer blev lagt til side i en pæn bunke, de store bjælker fra foderloen blev sammen med andet brugbart lagt over i laden, det sker, for at håndværkerne har fri arbejdsplads. Tømrerne er i gang med at tilpasse spærerne. Inde blev fremtiden diskuteret, Kronborg har planer, men der skal penge til. Rejsegilde på staldene 29 september.

21.09 En meget smuk aften.

Spærerne over staldene er rejst, så der blev ryddet op efter tømrerne, der blev lagt på plads, der blev fejlet, så det næsten skinner. Bindingsværket mod gården blev malet.

28.09 Det bliver nu tidligt mørkt, så det var en kort arbejdstid, der blev ryddet, og der blev gjort klar til at modtage rejsegildegæster næste dag.

29.09 Rejsegilde.

Lørdag 7 oktober. Der har været rejsegilde, det blev nogle hyggelige timer. Men nogle havde nok regnet med, der ved denne lejlighed, var retter en tak til håndværkere og til arbejdsgruppen, der har lavet et stort arbejde, med resultatet som løn. Man har en dag været efter lerstenene på Cathrinesminde,

de var nu tørre. Der var ikke mange på arbejde i dag, der fejte op etter tømmeren, der laver spåner. Og der gøres klar til at flere ting fra det rødes loft til det gamle.

14.10 Tømmeren arbejder med hestestalden. Murersvendene arbejder på sydmuren. Gruppen flytter og undersøger gamle møbler fra det rødes soveværelse. Et andet sted, et skrin med tavler til bihuse..

21.10 der er altid noget at rydde op Den store stak lægter der blevover blev flyttet i hus. Mureren H.

Hoffman har været skadet, så murerarbejdet er forsinket.

28.10. Murerne er atter i gang. Tømreren har fået hestestalden til at ligne en stald. Der blev ryddet ud i det, der bliver 3 etape, der blev kørt høstfjæl til de gamle vogne til opbevaring i Ulbjerg.

4.11 Der blev ryddet op efter tømreren og murerne, der stadig arbejder, men man skal være klar til at tage imod tækkemændene.

Mathias renser møbler. Tømreren er syg,

han havde begyndt på både heste og kobåse, det hele tager form. Murerne har begyndt at mure bindingsværk.

11.11 Man har fået træet til "Vaartræ" ind, så de kunne stå tørvejr og samle dem. Mathias sprøjter møbler.

18.11 Der arbejdes med møbler og Vaartræ.

Tømreren er i gang med båse i ko- og hestestald. Mureren

” Harry” har fået bindingsværket muret færdigt, og er i gang med lerstenene. Karlekammeret tager også form. Tækkemændene har også begyndt.

25.11 Regnvejr. Der blev rejst et juletræ og ordnet lyskæder, andre arbejdede med at koble vaartræ.

Gruppens murere var i gang med at lægge sten i hestebåsene, hvor tømreren har haft sten brudt op, for at anbringe stolper.

2.12. Regnvejr, sydsiden af stalden blev rensed efter tækkefolkene, der er i gang på nordsiden. inde blev der fejjet, kostalden var særlig slem, her har tømreren arbejdet længe. Brolæggeren var i gang med den såkaldte hingste bås. Væven blev båret over i vævekammeret-

Wittes folk lapper og fuger.

9.12. Der var ikke så mange på arbejde, der blev igen ryddet efter tækkefolkene, de er ikke færdige, men de store strå og jernbåndene blev fjernet. Man tænker på julen, så der blev ryddet, hvor der kunne ryddes, Kronborg fik læs med hjem.

16.12 Det var regnvejr, men da der var julefrokost, foregik arbejdet indendørs. En god julefrokost, for første gang var der snaps på bordet.

Gruppen havde været på arbejde torsdag, for at rense op efter tækkefolkene, der blev færdige onsdag. Tømrerne har nu sat døre i, så huser er tæt.

23.12 Der blev ordnet forskelligt ude og inde, og P. Matthiesen gav gløgg og æbleskiver.

30.12, der blev hentet sten hos Andreas Andresen, og der blev gjort plads til stenene indendørs.

2007.

6.01.07 Der blev igen flyttet skabe fra det røde til det gamle hus. Murerne gik i gang med brostenene i kostalden. Alt træ, der lå ude, kom i hus.

13.01. Den dag stod det på oprydning og stenflytning i bygningen langs Damgade, der skal være tredje etape. Der blev også ordnet brolægning i stalden.

20.01 Der blev banket brosten i båsene, det er ikke nemt at få stenene til at passe. Der blev taget brosten op i gennemkørslen og lavet en rende og lagt et rør ned, så der kan føres et kabel igennem. Kronborg orienterede om bygning af et maskinhus.

27.01 Ruth og jeg var på et kort besøg. Nogle havde arbejdet med at få væven samlet. Erik lagde brosten.

3.02 Der var ikke mødt mange på arbejde. Der blev nedbrudt og soteret lersten i tærskeloen. Peter er ved at have styr på brostenene i ungdyr båsene.

10.02 Der blev igen nedbrudt skillevægge af lersten, der ryddes op og fjernes, hvad fjernes kan. Murerne lå på knæ og hamrede på sten i kobåsene. Murersvenden Harri har været der og pudset vægge. Inden gruppen tog

hjem, var arkitekten der og gav nye instrukser.

17.02 Der blev hamret brosten i kobåsene, andre brød skillevægge ned i laden, atter andre gravede elkabler ned og lagde dræn ved muren, så Mathias må have nok at gøre.

24.02 Igen blev der banket brosten i kobåsene. Elkablerne, der skal være skjult, blev trukket videre. Lerstensvæggene i den lille lo er ved at være nedbrudt.

3.03 Et godt arbejdsvejr. Der blev igen banket sten,. Nedbrydningen i dag skete mellem kisten og følladen, hvor lerstenene blev rensed og gemt til genbrug, også arkitekten sorterede sten. Andreas ordnede brosten i gennemkørslen.

10.03 Gruppemurerne har nu godt styr på staldene, det ser godt ud efter dem. Muren, der blev bygget op omkring toiletrummet, blev igen brudt ned, dog ikke for arbejdets skyld. Andreas blev færdig med sin brolægning. Der blev fejjet, og porten der har ligget ude, blev sat ind.

17.03 Jeg var der ikke, men tømrerne er igen i gang, de er i gang med skillevæggen loft og stald. I længen langs Damgade er der næsten ryddet.

24.03 Jeg var der ikke. Tømrerne arbejder i stalden.

31.03 Der blev rensed sten, og der blev fejjet og rensed i kostalden, her er tømrerne nu færdig, flot ser det ud. Der blev slæbt lægter ud fra laden, så der er frit til opbygning i tredje etape.

Lørdag **7.04.** Den tredje havde en gruppe været i Nørreskoven og skovet et stort læs unge aske til "slye". Det var påskelørdag, så der var ikke mange på arbejde, men dem der var, var begyndt at afbarke og afpasse længden af "slyene." Mathias arbejdede med sit el. Peter Jensen fjernede ting fra plænen.

14.04 I dag er næsten hele gruppen i skoven for at læsse træ, Der har været nogle ude at fælde i ugens løb, nu skulle det så læsses i container, for at køres hjem. Jørgen var tilbage, han fik hjælp af Peter Matthiesen med oprydning efter tømrerne, der var spåner i sækkevis.

21.04 Containeren, der blev læsset i sidste uge, er nu aflæsset her. I dag er gruppen i gang med afbarkning og oplægning af slye. Det er et meget stort arbejde, at afbarke og afmåle de mange unge aske, der skal bruges, for at dække staldene. Mathias arbejder med el.

Tømrerne har lavet en flot seng i karlekammeret. De er begyndt på **tredje etape**, noget bindingsværk indvendig i laden. **Slut på niende år.**

10ende år-2007.

28.04 Lørdag. Der var ikke mange på arbejde, det skyldtes en bisættelse. Dem der var på arbejde afbarkede ask, og Mathias arbejdede med sit el. Tømrerne har fået rejst væggen mellem føl laden og kisten, det har været et besværligt arbejde.

3-05 **Torsdag aften**, der arbejdes med afbarkning og oplægning af "slye". Tømrerne har lavet skillevæg mellem

hestestald og foderlo.

10.05 Der arbejdes på højtryk med afbarkning og oplægning af slye. Tømmerne har fået lavet krybber i hestestalden. Harry har lerpudset ydervæggen i staldene.

17.05 Kristi himmelfartsdag, der var fire mand, der var flittige, de afbarkede.

Den 23.05 var der fire mand henne at rydde op, der skulle komme mange gæster næste dag. Det blev til 70 gæster fra Vejle egnen.

24.05 Det gjaldt igen afbarkning og oplægning af slye. Christian J. har klippet hæk.

Murerne er i gang med at mure buen over porten i gennemkørslen.

31.05

Mathias trækker kabel , andre arbejder med afbarkning. Det er nu ved at være tæt over kostalden, der blev begyndt over hestestalden. Kronborg skar en planke til en bæk. Tømmerne har fået skiftet bjælken over gennemkørslen nordside. Murerne fuger, de har også fået tætnet hullerne i murene i gennemkørslen, det begynder at se færdig ud.

7.06. En meget smuk sommeraften.

Et hold er i gang med slyene, man er nu nået til hestestalden. To mand var i gang med at fjerne brostenene i følladen, Mathias er ved sit el.

8.06 Fredag formiddag nogle gør klar til loppemarked.

Den 9.06, der blev holdt loppemarked for støtteforeningens medlemmer.

14.06

Der blev arbejdet med afbarkning, Peter J. klippede hæk.. Murerne har pudset vægge og muret skillevæggen mellem fylladen og kisten. Tømmerne arbejder med bindingsværket fra avnerummet til tretavls længen.

21.06 . Det omtalte bindingsværk gav noget hovedbrud, men er nu på plads klar til at blive muret. Tømmerne er nu i gang med at lave ny port, så gennemkørslen kan lukkes.

Murerne har taget forskallingen under buen ned, og buen står nu smukt over portåbningen. Der fuges på sydmuren, og Wittes folk har leveret trappesten. (Genbrug fra kirkegården.)

Alt det nye træ i staldene er penslet over ” matteret”. Malerne maler også vinduer.

STØTTE GRUPPEN vil kalke staldene indvendig, og der arbejdes stadig med afbarkning.

28.06 Christian Jessen og Peter Matthiesen har staldene færdig kalket, Peter Jensen har lavet karlekammeret færdigt. Peter M. og Andreas er i gang med at omlægge stenbroen i gennemkørslen under den nye port, der nu er hængt op, men ikke passer med den gamle brolægning. El manden arbejder med ledninger og lamper. Der blev også afbarket. Murerne har lagt trappesten, og er begyndt at lægge brosten for tagdryppet.

5.07.07. Mathias arbejder med sit el. Peter Matthiesen kalker hele dagen. Peter Jensen murer tavlen, der er faldet ud. Andre fjerner græs og jord foran østgavlen, da der skal lægges grus. Der er stadig afbarkning. Tømmerne holder pause. Murerne er færdige med brostenene.

12.07 Murerne har muret bindingsværket mellem fyllade og kiste, de holder pause. Peter og Andreas var i gang med brostenene under porten.

Der blev vasket gulv i stuen, malerne har behandlet gulvet, og så skulle det vaskes, der var arkitekten med. Og så var der el arbejde og afbarkning.

19.07 Andreas arbejder med brosten under porten, der afbarkes og Aage maler bindingsværk rødt. Murerne Erik og Peter har muret tavler i det ny renoverede bindingsværk på den korte østside. Der var ikke så mange på arbejde, men en del gæster.

26.07 Andreas har fået brostenene på plads. Der blev gjort rent efter afbarkningen. Andre var i gang med oprydning på det rødes loft for at finde ting til salg, der skal være åbent hus og salg af de mange overflødige ting den 4 august.

Torsdag 2 august 2007 Der blev fejet og gjort klar til at modtage folk til loppemarked lørdag. Der blev også fundet effekter ned fra loftet.. Også fredag eftermiddag var der nogle i gang med klargøring.

Lørdag den 4, den store dag var kommet. Der skulle åbnes kl. 10, da stod folk og ventede. Det blev en god dag med et godt salg, men med de mængder, der var til salg, kunne man ikke forvente helt tømt. Gruppen var tilfreds.

9.08 Der blev ryddet kraftigt på det rødes loft, meget blev kørt bort. Der blev også malet bindingsværk.

16.08. Der blev ryddet kraftigt op efter tømrerne. Kronborg har travlt med gammelt linned,? hvad skal gemmes. Der blev også hakket og fejlet på gårdspladsen. Åge har mere rød maling.

23.08 Der er ordnet forskelligt, Plastik dækningen på det tagløse stykke kom ud fra muren, så vandet ikke løber ned ad muren. Åge malede.

30.07 Det var regnvejr, så det var indendørs arbejde. De store porte i gennemkørslen blev malet. Der blev ryddet op i det rødes køkken og bryggers. Der blev set på, hvordan det gamle tøj kan gemmes.

Den 6. september 07, en fin sommeraften. Chr. Jessen var der med Traktor med påmonteret rundsav. Den krumme ask, der blev sorteret fra ved produktionen af slye, blev savet til brændsel og lagt i brændestak. Andre var sammen med Kronborg i Nordborg hos vævelærer Hansine Jensen for at hente en væv.

13.09 Man blev færdig med at save og kløve resterne af asken, der nu ligger i en pæn brændestak. Mathias brugte den røde pensel. Jørgen venter gæster, så han ryddede op på gårdspladsen.

20.09 Det havde været regnvejr hele dagen, stillede af men der kom en ordentlig byge. Der blev klippet skel hæk og fjernet af klipningen. Mathias malede, og der var indendørs arbejde, der blev fjernet spindelvæv og ordnet på loftet. Flagstangen blev fjernet, der skal komme et læs brosten.

27.09 en kold aften, der blev fældet træer og buske på karonkel ruinen. Mathias havde gang i penslen. Det bliver nu for mørkt om aftenen, så næste gang er lørdag formiddag.

6. oktober 2007 lørdag. Man blev færdig med at fælde træer og buske på karonkelgrunden, Andreas havde traktoren med, og den første stub blev trukket op. Mathias har fundet steder, hvor malingen ikke dækkede.

13.10 Der var gang i arbejdet i det flotte efterårsvejr. Rene savede de træer der stod i Baghus ruinen. Andreas med hjælpere ryddede stubbe på karonkel grunden. Murerne murede en luge i skorstenen på loftet. Der blev også rettet på malingen på bindingsværk og døre, da der ventes syn af byggeriet i den kommende uge.

20. oktober 2007. Et stille efterårsvejr, Rene savede træ, og der blev ryddet stubbe. Man begyndte at grave stubben af den gamle

”neffe” fri, man håber at kunne fjerne toppen af den store stub. Mathias havde gang i penslen, og Peter J. fjernede kalk og pus i hestebåsen i hjørnet., 2. etape godkendt, fonden kan nu få penge.

27.10 Mathias brugte den røde malerpenslen, andre arbejdede i træ og sten. Man arbejdede på, at tage toppen af den store neffestub, der blev kilet, så kom Rene med motorsaven og savede ind i stubben, det lettede noget.

3.11.07 Der blev savet træ, Chr. Jessen var der med traktor med påmonteret rundsav. Andre arbejdede med den store stub. Men så kom Christen Schmidt med gravemaskinen, den halede den store stub op, derefter tog maskinen også stubbene i stenvuren i ” e karonkel.” Det bliver et stort og uhåndterligt arbejde at gendanne stenvuren. Mathias har stadig rød maling. Arkitekten har nu en plan færdig for rummene om til køreloen.

10.11 Peter Jensen ordner huller i brolægningen i stalden og fjerner kalk på samme. Ude blev der igen fjernet stubbe, der blev også savet og kløvet træ, der er nu stablet en stor brændestak. For at få ryddet op bliver man nok nødt til at flytte de mange sten, der ligger over det hele.

17.11 Der var kun en lille flok på arbejde. Der blev igen ryddet op efter træfældning og stubrydning, der blev kløvet og stablet træ, så der nu står en stor flot brændestak. Mathias

pralede med at han rensede malerpensler, så han må være færdig med at male.

24.11. Pænt november vejr, der var ikke mange på arbejde, der var jagt i byen.

Arbejdet var flyttet over på den anden side af den liggende eg. Der blev ryddet små tæer under egekronen, der blev også trillet flensborgsten, der ligger i bunker, da de i hast skulle fjernes fra Sandveis gården, de blev nu stablet i porten.

1.12 Regnvejr, Der blev hentet et juletræ, et stort træ, der måtte lidt under saven, før det kunne rejses, men så var resultatet også flot. Inden døre blev juleafslutningen drøftet. Der var stemning for, damerne indbydes. Stuen blev kontrolleret, kan der blive plads. Jørgen Sarsgaard bestiller maden, afholdes 22.12.

8.12 Der blev arbejdet med sten. Der blev igen trillet flensborgsten ind, andre arbejdede med sten, dem der ligger rundt ved e karonkel, de køres hen på en plads bag den liggende eg. **En ny hjælper** var mødt, nabo til Erik Lyng.

15.12 Jeg var henne og aflevere lidt til Andreas, jeg så, der igen blev arbejdet med sten. Der var folk i gang hjemme hos mig, derfor så jeg ikke meget.

22.12 Juleafslutning med maner. I år var damerne budt med til juleafslutningen, stuen var helt fyldt op, en meget smuk afslutning.

De 2 murere Peter og Erik havde dagen før ild i ovnen, der var lavet brøddeg, og der blev bagt små brød, som vi smagte. Der var leveret et læs flis, som de to murere fordelte imens, ovnen blev varm. Det er et jubilæumsår, men der er da også sket noget. Jeg gav en CD med de første 200 billeder.

29.12 Der blev igen arbejdet med sten.

År 2008.

5.01.08 Blæst og regn, der blev arbejdet med sten, men man måtte inden døre. Der blev arbejdet med brosten i følladen.

12.01 Jeg afleverede nogle mapper.

Der blev arbejdet med sten ude og inde i følladen.

19.01 Da har man været i gang med at gøre klar til at, at der skal udgraves.

26.01 Et grimt vejr, der blev flyttet sten og kørt jord fra følladen.

2.02 Man arbejder stadig med sten og jord fra den bunke, der ligger foran e karonkel.

9.02 Jeg var med der ude. Følladen er udgravet, klar til underlag for et nyt gulv. Et par man ordnede det lange afløb. Det er et virkeligt stort arbejde med alle de sten store som små, de køres bort med traktorer, men al læsning foregår med håndkraft på grund af, at jord og sten er blandet. Der er også stubbe, der skal ryddes. Stenene køres hen bag den liggende eg, nu uden jord, det bliver til en stor bunke.

16 og 23.02. Der er flyttet sten. Gulvet i foderloen er gravet ud, gulvet var for højt. Man skal så forsøge at læge gulv igen.

1 marts. Et rigtigt grimt vejr med storm og regn. Der blev begyndt at lægge et nyt ler gulv i foderloen.

8.03 Flot vejr, der blev kørt ler ind på et jævnet underlag, det skal så stampes på plads, man håber det lykkes.

15.03 Der er blevet arbejdet med ler gulvet og stenflytning

22.03 Påskelørdag.

29.03 Man lagde et tyndt lag opstemmet ler på gulvet

5.04 Gulvet er ikke helt tørt, men ellers pænt. Der var forår i luften, så der blev arbejdet udendørs. Et pæretræ var blæst om, det blev savet og ryddet bort, en stub, der var i vejen for plæneklipperen blev ryddet, og der var stadig sten at rydde.

12.04 Der bliver arbejdet med oprydning i e karonkel og andet.

19.04, Pænt forårsvejr. Peter Jensen var i gang med at rense i foderloen, hvor leret havde sprøjtet på vægge og luger, gulvet var nu ganske pænt. Heike var mødt, hun pudsede vinduer. Nogle gravede i lo gulvet, hvor et fag tømmer, skal flyttes. Og så var der gang i udgravning og oprydning på karonkel grunden E karonkel er ikke nemt at ordne, da det er meget store sten, der skal sættes på plads.

Chresten Schmidt med rendegraver trak stubbe op på karonkel grunden, også den store "Neffes" stub kom op. Området er næsten ikke til at kende. Man har fået ryddet op foran e karonkel. Stenene er kørt hen bag den liggende eg, et stort arbejde at håndtere de store sten, mange måtte graves fri. Der er også lagt nyt ler gulv i foder loen.

Man er gået over til aftenarbejde sommer 2008. Det er en tør tid, og arbejdet med at rydde og jævne rundt om e karonkel skrider frem. Også arbejdet med at etablere e karonkel er i fuld gang.

Den 24.07.08 Stensætningen på " e karonkel" nærmer sig den rigtige højde. Der er købt en ny plæneklipper.

7. august: Der er begyndt på **tredje etape**, gruppen har brudt tavlerne i bindingsværket ud langs Damgade.

Først i september kom tømrerne og begyndte på tredje etape. Der blev understøttet, og bindingsværket taget ned langs Damgade, hvor støttegruppen havde fjernet murstenene.

Der er således begyndt på tredje etape.

Tømrerne har understøttet og fjernet alt bindingsværk, der skal renoveres. Murerne har lagt sten, der skal bære det renoverede bindingsværk.

10.10 var taget og tømmeret fjernet, og der var sat renoveret bindingsværk på de nylagte sten hen for den store kiste og det gamle tærsegulv.

Derefter har tømrerne fået bindingsværket på begge sider af den gamle tærse lo på plads. Murerne har lagt lecca underlag for gulvene i det der var füllade og den første kiste.

Arbejdsgruppen har travlt med klargøring foran håndværkerne, der er lagt dræn langs Damgade for tag vand. Der er også meget oprydning efter de fag lærde.

Ved et besøg den 15/11. 08 kan man se tømrerne er klar, der er lægtet. Tækkefolkene kan begynde. Murerne har arbejdet med grundstenen på det sidste stykke, og de har også begyndt at mure tavlerne i det ny opsatte bindingsværk.

Den 1. december kan man se tækkefolkene har begyndt at tække. Tømrerne er godt i gang i det nordlige hjørne mod Damgade. Murerne har bindingsværket muret ud på det første stykke, og er i gang med at klargøre det næste.

10. december- Tækkefolkene er nu godt oppe med tækningen på sydsiden over port og det der var den ene füllade og toiletrummet. Tømrerne er i gang med at lave tømmer til "e karonkel".

Den 20. december 08 er der julefrokost. Der var bagt brød i ovnen, som vi så selv smurte. >Det tilovers blevne brød blev solgt til den højst bydende
Håndværkerne var taget på juleferie, men tækkefolkene havde godt begyndt at tække over porten på nord siden.

År 2009.

Arbejdet er nu i gang igen efter juleferien. Tømrerne har fået det sidste tømmer langs Damgade på plads.

Harry (murer) har fået lagt grundsten, og tømrerne har rejst tømmeret på e karonkel, Harry har også fået muret øst gavlen. Gruppen har også arbejdet med rydning i den store lade, så arkitekten kunne måle, for også at kunne komme i gang med renovering af den.

Tækkefolkene har også fået tækket på nord siden over porten, og er nu i gang langs Damgade. Gruppen har også lavet tagryttere, så de er klar, når tækkefolkene skal bruge dem.

E karonkel er færdig tømret, klar til tækning. Gruppen flytter teglsten fra bygningen bag det røde hus til følladen hvor de skal bruges som gulv.

Vi ER nu i februar, der arbejdes under det nye tag.

1 Marts.

Tækkefolkene er færdige denne gang.

E Karonkel er nu færdig, dog mangler døre ” **flot** ”

Murerne har muret skillevægge i de små rum i hjørnet til den store lade

Der er flyttet mursten fra den gamle smed lade hen til deres nye plads, som gulv i de nye opholdsrum.

Gruppen arbejder mest med at gøre klar til håndværkerne. Der fjernes jord, og der gøres klar til nye gulve.

Stengulvet er lagt i følladen, der nu bliver indgang til opholdsrummet.

April.

Stenene er taget ud af bindingsværket på sydsiden af tretavlsladen og renses, klar til at bruges igen.

Bindingsværket er også klar til tømmerne.

Gruppen har også meget oprydning efter håndværkerne.

Peter Matthiesen beretter, det isolerede loft er lagt i opbevaringsrummet, og nu er der også lagt gulv, så der kan snart sættes ting ind. Murerne murer skillevægge i det runde hjørne, og der er lagt stengulv i det lange rum.

Maj 2009.

Murerne har nu fået muret flere tavler i bindingsværket, og der er lagt et pænt stengulv i det lange rum langs Damgade. Tømmerne er i gang med at lave et gemme og opholdsrum, der bliver isoleret og lagt loft.

Der bliver arbejdet med at gøre opholdsrummet færdigt.

Men håndværkerne skal også arbejde på præstegården i Notmark.

Juni

Besøg den 16. da var tømmerne i gang med tretavls laden,

På gårdsiden var bindingsværket hævet, så der kan repareres på det nederste.

Arbejdes gruppen har også fjernet stenene i bindingsværket på nord siden, Tømmerens arbejde skrider godt frem på syd siden. Murerne har også arbejdet i de små rum, der udgør rundingen fra Damgade..

Murerne har også fået fuget, så det ser færdigt ud, så vidt de er kommet.

Tømmerne har fået repareret det nederste bindingsværk, så det er klar til at sænkes på plads.

Juli.

Den anden Tømmerne har også nord siden færdig, og gruppen tager stenene ud af bindingsværket på gavlen. Tømmerne har løftet gavlen og reparerer, men så er der ferie. Gruppen er i gang med at flytte bevaringsværdige ting fra det røde loft til det gamle.

August. 2009.

Gruppen har ryddet, alt overflødig er borte fra gårdspladsen.

Tømmerne er tilbage efter ferien, bindingsværket er næsten færdigrepareret, men de kan ikke få det sat på plads før murerne har grundstenen lagt.

Murerne har været der, de store kampesten, der udgør fundamentet under gavlen, er lagt på plads, og bindingsværket er sænket på plads. Gruppen laver det sædvanlige ” rydder op, ” der slæbes ned fra det rødes loft. Der sker ikke så meget med byggeriet, de samme håndværkere bygger hus på Stoltebøge.

September slutter, der er ikke rigtigt sket noget med byggeriet på det sidste.

Oktober 2009.

Den 24. Der er ikke sket det store med byggeriet. Tømmerne har dog fået bindingsværket færdigt, så murerne kan få muret tavlerne, så laden kan blive tæt inden vinter.

Gruppen har fået ryddet meget. De to murere var ved at lægge sidste mursten i gulvet i ” e karonkel” næste for flot.

November

Ved et besøg den 21. konstateredes, der er ikke sket meget fra fagfolkene, tømmerne har fået det sidste tømmer på plads, og der er gjort klar til at lave porte og døre. Murerne er ikke mødt, men det har også været dårligt vejr, de ventes.

Gruppens arbejde er synligt, der bliver ryddet, hvor der skal ryddes, og flyttes møbler, med henblik på, det røde skal fjernes. Den store kiste, der skal være brugs rum, bliver lavet meget pænt. Der skal nævnes; Man har nu fået en Bilægger ovn, der nu skal stilles op.

December 2009.

Murerne er nu i gang med at mure i bindingsværket.

Murerne har fået ordnet i det halvrunde hjørne, og er i gang med bindingsværket, men det dårlige vejr driller.

Her i sommeren 2009

har kulturudvalgsformand i Sønderborg kommune Stephan Kleinschmidt besøgt Jollmands gård. Efterfølgende er der bevilget penge til indretning af det nye rum i den store kiste bag følladen. Først er der købt borde og stole, der skulle også være penge til visning af vidio og andet. Der er også modtaget en P.C. fra Sydbank.

Der var juleafslutning 19 december i ” E Pissel ”, hvor de nye møbler var i brug.

Det er nu blevet frost og sne, så der sker nok ikke meget med byggeriet.

År 2010.

Året begynder med ret streng vinter, januar giver en del sne.

Murerne har trods vinter fået muret nord muren i laden.

Der er også muret nogle skillevægge i laden. Tømmerne har lagt loft over rummene i i rundingen mod Damgade.

Marts.

Da sneen svandt kom tømmerne i gang, der blev lavet porte og døre, der kom også gang i at lægte, og gøre klar til tækning.

Den 26 marts kunne man læse i avisen ” Sydbank havde givet 25000 kr. til støttegruppen”

Tømmerne har været i gang, der er lavet porte og døre, og de er i gang med at udbedre tømmeret, og der lægtes. Murerne har også været i gang, der er afsluttet en del arbejde på tavlerne.

April.

Nu har vejret artet sig, håndværkerne har kunnet arbejde udendørs.

Hele syd siden af den store lade, der mest består af porte, døre og luger og den øverste tavle af brædder er lavet, det er ikke til at kende, det er flot. Arbejdes gruppen har arbejdet med at tømme det røde hus, og med oprydning efter håndværkerne

Murerne har færdiggjort det sidste afpuds af tavlerne. Skillevæggene er næsten færdige, hønsehuset mangler.

Tømmerne er klar med porte og døre, mand kan ikke forstå, at bygningen er den samme, når mand tænker på de laser, der hang der.

Tømmerne har også det meste af tømmeret klar til tækning, men tækkefolkene kan først begynde senere på grund af andet arbejde.

Gruppen har gravet ned til den gamle vej ud for lo porten, det er ca. 80 år siden vejen er flyttet, så der er kommet et lag muld.

Gruppen har ellers gjort klar til nedbrydning af det røde hus, det skal påbegyndes nu.

Støtteforeningens generalforsamling skal holdes på gården.

Det var slut på det 10ende år. C.H.

8. nov. 2010. Var der politikerbesøg på Jollmands gård som bestod af Eva Kjer Hansen, Erling Bonnesen, Hans Christian Thoning, Ellen Thrane Nørby, Carl Holst, Tage Petersen, Mette Christensen, Daniel Staugaard, Erna Knøpfli, Karsten Gram og sekretær Kirsten Bruun.

December 2010

Den 15. Tækkemændene slutter arbejdet på Jollmands gård.

Den 16. Der blev tændt op i bageovnen på Jollmands gård, og der blev bagt brød til julefrokosten

2011

24. maj 2011

Rapporten fra Haderslev museum om udgravningen under stuehuset på Jollmands gård Forligger nu. Der er spor af et senmiddelalderligt gårdanlæg, der strækker sig videre Ind under stalden.

Juni 2011

De sidste dage af juni blev udenoms arealerne på Jollmands gård ordnet og parkeringspladsen anlagt. Der har i første halvår af 2011. 1. jan. -1. jun. været 30 rundvisninger med ca. 420

16. sep. 2011

Den 16. Var der indvielse af Jollmandsgaard med deltagelse af repræsentanter fra Kulturarvstyrelsen og Realdania. Blandt gaverne var en flagstang med flag fra Håndværkerne.

Jollmands gård/ lokalhistorisk arkiv har med tak modtaget nogle meget fine modeller af ældre hestekøretøjer, som er fremstillet af Hans Christian Petersen Møllehaven 17, i Nordborg, efter tegning fra 1910.

2012.

04. feb. 2012.

Den 04. Døde Christian Jessen Møllegade 68. Vi vil komme til at savne ham på mange måder.

03. mar. 2012

Døde Andreas Andresen Møllegade 82. Han var født på Møllegade 73. Andreas var en ildsjæl, som både var aktiv ved Jollmandsgård og her hos os i arkivet

Mai 2012

03. maj 2012: Besøg af Karsten Hansen, minister for By, Bolig og Landdistrikter.

01. jun.2012

Den 01. Var der nogle af de frivillige. som arbejder på Jollmandsgård, i Fynshav for at rive den gamle Alsingerstue ned. Det er mening at den engang skal genopføres ved Jollmandsgård

Den 03. jun.

Den 03. Ministeren Charsten Hansen besøgte Jollmandsgård.

August 2012

16. T.V. Syd besøgte Jollmandsgård og lavede optagelser.

April 2013.

24. Generalforsamling på Jollmandsgård hvor Christian Hansen (før Damgade) forærede 4000 kr. til Jollmandsgård.

Mai 2013.

05. maj. Veteranbilløb med stop ved Jollmandsgård med 50 deltager.

16. maj 2013 kl. 19.55: Jollmands Gaard på TV SYD kanalen i programmet "Ildsjæle".

Oktober 2013.

02. Jørgen Sarsgaard blev udnævnt til Æresmedlem af Jollmandsgård Støtteforening.

Dec. 2013.

07. Julestue på Jollmandsgård fra kl. 11-16 med 213 besøgende.

31. pr. 31. dec. Har der på Jollmandsgård været 171 rundvisninger med 1984 besøgende.

April 2014.

17. april til 21. april 2014: Påskeudstilling på Jollmands Gaard. Der var ca. 700 gæster.

Følgende kunstnere udstillede disse dage:

Sussie Herold – udstiller keramik

Inger Dethlefsen – udstiller akvareller med lokale motiver.

Lis Lund - udstiller Unika porcelænsmaling.

Mette Larsen – uld, filtning, strik, hækling.

Dorte og René Brodersen – Glaskunst.

Johan Bonde – udstiller 3 vævede vægstykker.

Okt. 2014.

15. Der er afsat grund til maskinhus ved Jollmandsgård (ca. 290 m2)

Dec. 2014.

06. Julestue på Jollmandsgård. 222 besøgende

Opgørelse for Jollmandsgård: 161 rundvisninger, - 2333 besøgende i alt 2015.

April

2. april til 6. april 2015: Påskeudstilling på Jollmands Gaard, kl. 13.00 - 17.00 alle dage, med følgende udstillere:

- Lis Lund, kunsthåndværker.

- Dorte og Rene Brodersen, glaskunst.
  - Gert Buhl Petersen, kunstmaler.
- Fri entre til udstillingen.

21. apr Generalforsamling på Jollmands Gård, 31 deltagere. Smagsprøve på hjemmebryg (god)

Mai.

28. Modelbyen blev flyttet til loen på Jollmandsgård

Juni.

03. Opstart af maskinhus og værksted v. Jollmandsgård.

August.

Torsdag den 6. august 2015 kl. 15.0 blev der holdt rejsegilde på det nye værksted og maskinhus.

Værksted og maskinhus opføres med støtte fra Realdania og en række lokale virksomheder og fonde bl.a. Fabrikant Mads Clausens Fond, Linak Foundation, Sydbanks fond, Matzens Teglværk i Egersund, Sønderborg Kommune samt Støtteforeningen Jollmands Gaard.

Sep.

22. sep. Real Dania havde rundtur og var på Jollmandsgård, der var ca. 60 deltagere.

Dec.

05. dec. Julestue Jollmandsgård. 187

besøgende. (dårligt vejr) Man kunne købe hjemmebag, som var bagt i gårdens stenovnen. Der var også salg af kaffe/saft og julekager.

Der var arbejderne kunstnere, som udstillede og solgte deres produkter. Og så var der salg af juletræ

2016

Marts

24.-28. Påskeudstilling på Jollmandsgård (ca. 400 besøgende.) + hos Hjortspring båden og Trebbien

Dec. 2016.

3. dec. Julestue på Jollmandsgård. Ca. 300 besøgende, - 200 betalende

2017.

17. apr. Påskeudstilling på Jollmandsgård, ca 320 besøgende.

Maj.

06 Maj. Åben Hjortspring båd og Jollmandsgård

13. Maj. Åben Hjortspring båd og Jollmandsgård

23. Maj Generalforsamling Jollmandsgård. 25 deltagere. Peter Jensen afløser Peter Matthiesen som formand på Jollmandsgård

November 2017.

23. nov. Rejsegilde på e ba'chhus (bagehuset) bag Jollmandsgård. Ca. 50 deltagere. Å de va våt å nate J men gemytle J.

Dec.

02. dec. Julemarked på Jollmandsgård. Ca. 175 betalende gæster. I alt 250 gæster

2018.

Marts

29. marts og hele påsken: udstilling på Jollmandsgård (ca. 400 besøgende)

Sep.

14. sep. Indvielsen af bagehuset på Jollmandsgård for inviterede. 80 deltagere.

15. sep. Åbent Hus på Jollmandsgård. Ca. 100 besøgende.

Dec.

01. dec. Julestue på Jollmandsgård. 233 betalende gæster og 60 børn
Børnene havde bl.a. skattejagt.

April 2019

Jollmands Gaard deltager i en Event i København lørdag d. 13. april 2019.
Eventen er arrangeret af Real Dania.

Jollmands Gaard har åben i påskedagene fra torsdag d. 18 april 2019 til mandag d. 22. april 2019
kl. 14.00 –16.00.

Entre 30 kr. børn gratis disse dage.

Rundvisning ved medlemmer af støtteforeningen.

Der er mulighed for at nyde medbragt kaffe eller lignende i ”Bagehuset”

